

Mesečna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2594, 2594 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Nov duh v odnosih Pariz-Rim-Belgrad

Verjetnost, da se kupčija sklone, je naj-
večja tedaj, ko se obe stranki bližata pre-
pričanju, da je obema koristna. Nič drugače
ni pri diplomatskih pogajanjih. Vsa umet-
nost pogajalca obstoji v tem, da po svojih
informatorjih izve za resnično razpoloženje
svojega nasprotnika, s katerim se pogaja,
da izve za ceno, ki jo je ta pripravljen pla-
čati za sporazum, še preden seveda jo ta
javno pove. Po psihološkem razpoloženju
svojega nasprotnika uravnava pogajalec
svoje ponudbe. Prvo pravilo za vsakega po-
gajalca mora torej biti, da svojega resnič-
nega razpoloženja glede na svojo priprav-
ljenost ali celo potrebo, da sporazum sklone,
in glede na ceno, ki jo je pripravljen pla-
čati, ne izda.

Sprito teh elementarnih pravil, ki jih že
vsak mešetar prav dobro pozna, je treba pri-
biti, da je francoska diplomacija pri pogaj-
anjih za sporazum z Italijo prejavno pokazala,
da se ji mudi, in sicer zato, ker je pred
vrati ljudsko glasovanje glede Posaarja z
vsemi svojimi morebitnimi mednarodnimi
zapletljajmi. Poloficiozni »Tempe« sicer skuša
ta splošni vtisk popraviti, češ, da sporazum
z Italijo pred posaarskim plebiscitom ni
»absolutna politična potreba« in da navidez-
na nujnost, da bi prišlo do razčiščenja z
Rimom, izvira samo iz razumljive radoved-
nosti Pariza in Londona, ki se morata za
časa Flandinovega in Lavalovega obiska v
Londonu razgovoriti o posledicah posaarske-
ga glasovanja; toda navduševanje vsaj dela
francoskega tiska za sporazum z latinsko
sestro, pospešeni tempo avdijske inozemskih
diplomatov v Parizu in prava dramatizacija
zadnjih razgovorov z Rimom, ki naj bi se
zaključili z obiskom zunanjega ministra de-
mokratične Francije fašistični Italiji, vsi
zunanjí momenti so v mednarodnem svetu
po pravici zbudili vtis, da se Francozom pri
pogajanjih z Rimom res zelo mudi. Nič čud-
nega, ako se je sprito te francoske taktike
povečal apetit italijanske diplomacije in da
Mussolini še nadalje igra vlogo kunktarja.

Francija bi si očitno rada zavarovala
hrbet za primer, da nastanejo v zvezi z gla-
sovanjem v Posaarju mednarodni zapletljaj,
ki bi utegnili povzročiti celo prelivanje krvi.
Kljub ženevskemu sporazumu, na podlagi
katerega so bile poslane v Posaarje med-
narodne čete, in kljub napovedanim pogaja-
njem v Londonu, kamor sta bila povabljena
Flandin in Laval, in kljub novemu sestanku
sveta Zveze narodov, nihče ne more danes
z gotovostjo reči, kaj nam vse lahko prinese
dan 13. januarja. Gotovo je tudi, da bi Fran-
cija lahko stavila Nemčiji vse drugačne po-
goje za sporazum, ako bi se prej pogodila
z Italijo. Vzemimo jamstvo neodvisnosti
avstrijske »republike«, ki naj ga prinese no-
va pogodba z Italijo, je gotovo v skladu z
osnovnimi smernicami francoske zunanje
politike, ki gredo za tem, da se udarna moč
Hitlerjeve Nemčije s priključitvijo Avstrije
ne dvigne. Toda že g. Pertinax ugotavlja v
listu »Echo de Paris«, da bi nova pogodba,
ki naj bi zajamčila sedanji teritorialni po-
ložaj v srednji Evropi, zadobila le obliko
nekakšnega »procès verbal«, ki bi ga podpi-
sali ob Lavalovem prihodu v Rim; pogodba
bi torej ne bila vojaškega značaja. Njenega
učinka torej ne smemo preceenjati za pri-
mer oboroženega spora med Francijo in Nem-
čijo. Italijanska zunanja politika od izbruha
svetovne vojne do italijanske vojne napo-
vedi Avstriji, dokazuje, da bi tudi vojaška
pogodba med Parizom in Rimom pustila
Mussolinijevi diplomaciji sprito njegega raz-
tegljivega pojmovanja mednarodnih obvez
dovolj izhodov, da svoje odločitve uravna
po trenutni mednarodni in strateški konjuk-
turi, in ne v smislu striktnih obvez vojaške
pogodbe.

Za Francijo, ki je vztrajna zagovornica
statusa quo, in za njene zaveznike, strnjene
v Mali antanti, ki prav tako odločno zavra-
čajo revizionistične gonje s povsem egoistič-
nimi in imperialističnimi nameni, bi med-
narodni obdonavski sporazum imel resnično
praktično vrednost, ako bi se Mussolinijeva
diplomacija dejansko odpovedala podpiho-
vanju revizionizma in če bi priznala današnje
stanje v Podonavju. Toda prav ob tem vpra-
šanju so pogajanja med Parizom in Rimom
obstajala. Mussolini je antirevizionist, ko gre
za »Anschluss«, antirevizionist je tudi, ko
gre za »svete italijanske meje«, ki so zajele
vendar 600.000 Slovanov in 200.000 Nemcev,
a je revizionist, ko gre za Madjarsko. Itali-
jansko zunanje ministrstvo noče v medna-
rodni pogodbi uradno priznati mednarodne
organizacije Male antante, ker se postavlja
na stališče, da je dovolj, ako podpiseta po-
godbo o neodvisnosti Avstrije Češkoslovaška
in Jugoslavija, in da je podpis tretje članice
Male antante Romunije, ki ne meji na Av-
strijo, odveč. Zgodilo se je celo tudi to, da
je avstrijska diplomacija, ki seveda pleše po
melodijah starega Ballplatz, izvolila nam-
igniti, da zavrača jamstvo nasledstvenih
držav za neodvisnost Avstrije. Kakšen po-
men naj bi imela nova pogodba, ako neka-
teri pogodbeniki iskreno ne priznajo osvo-
bojenim narodom pravice, da s svobodno žive
v lastnih državah, ako pod Mussolinijevim
revizionističnim mplaščen gojijo stare nade
o obnovi avstro-ogrske monarhije vsaj v po-
manjšani izdaji?

Naša upravičena zahteva, naj se k no-
vemu sporazumu pritegnejo vse države Bal-
kanskega sporazuma, poleg Jugoslavije to-
rež tudi Turčija in Grčija, je zadela v Rimu
na odpor. Italijanska diplomacija je v za-
četku pogajanj skušala ločiti nas celo od
Francije, češ, da se bo z nami že pogodila.
V Parizu so seveda takšne ponudbe odločno
zavrnil. Rim bi rad vse zveze malih držav
razbil, ker dobro ve, da je prav v teh zvezah

Francosko-italijanska pogajanja

Laval je danes vendarle šel v Rim

Ni še znano, kdo bo plačal račun te nenadne sprave Abesinija ali Mala zveza
Mussolini bo priznal nedotakljivost državnih mej Jugoslavije

Pierre Laval

Pariz, 2. jan. b. Megleno obzorje, ki je za-
stiralo pred novim letom mednarodno ozračje,
v katerem se je napeto pričakovalo, dali pride
do sporazuma med Italijo in Francijo ali ne,
se je naenkrat zopet razjasnilo. Dočim je še
31. decembra minulega leta izgledalo, da se Ita-
lija in Francija na noben način ne bosta mogli
sporočati, se je danes položaj popolnoma
spremenil. Čeprav nihče ne ve, kaj se je med
tem časom zgodilo, oziroma, kakšne so dejanske
točke, glede katerih sta se italijanska in
francoska vlada zedinili, je gotovo to, da je do
sporazuma prišlo.

Ce se namreč pomisli, da je dosedaj veljalo
za nepogrešljivo merilo, ali bosta Italija in
Francija sklenili pakt ali ne, okolnost, ali se
bo g. Laval podal v Rim na poset k vodji ita-
lijanske vlade g. Mussoliniju ali ne, potem ne
moremo niti za trenutke dvomiti, da se je v
zadnjem trenutku ta sporazum sklenil, ker
uradna agencija francoske vlade Havas z datu-
mom 2. januarja sporoča, da zunanji minister
francoske vlade g. Laval v četrtek, 3. t. m. ob
20.30 odpotuje k g. Mussoliniju v Rim.

Ta sklep je, kakor nam ista agencija spo-
roča, uspeh posvetovanja francoskega ministr-
skega sveta, na katerem so imeli francoski mi-
nistri važne razgovore o vprašanjih, ki se tičejo
interesov obeh držav. Kakor nam Havas pove,
gre za splošno politična vprašanja v zvezi z
razgovori, ki so se vodili med francosko in ita-
lijansko diplomacijo že nekaj časa po običajni
diplomatski poti. Če bi nam Havas povedal sam-
o to, bi lahko mislili, da bo obisk Laval pri
Mussoliniju pomenil samo nadaljevanje
teh razgovorov, toda uradna agencija francoske
vlade pravi, da bodo razgovori med obema vo-
dilnima osebamama francoske in italijanske zuna-
nje politike pomenili obenem tudi z ključek
pogajanj, ki so se vršila najmanj že pol leta
med rimskim kabinetom in Quai d'Orsay-jem v
najtežavnejših okoliščinah. Seveda je mogoče,
da bi se pojavila kakšna nepremostljiva zapre-
ka pred podpisom francosko-italijanskega pak-
ta še v zadnjem trenutku v pogovorih med g.
Lavalom in Mussolinijem, toda praktično je to
izključeno, če vpoštevamo, da je g. Laval skle-
nil, da se v nobenem primeru ne poda v Rim,
preden ne bodo diplomatska pogajanja med
Italijo in Francijo dozorela tako daleč, da se
bo pod pakt lahko postavila pika.

Naša moč. Organizirani v Mali antanti in v
Balkanskem sporazumu smo n. pr. v Ženevi
zahtevali zadoščenja za marsejsko tragedijo
z odločnostjo, ki bi je osamljeni nikdar ne
zmogli. Balkanske države želijo pristopiti k
novemu sporazumu tudi zato, ker se boje, da
bi se akcija italijanske diplomacije po ure-
ditvi obdonavskih problemov ne prenesla
vnovič na Balkan, kjer je v zadnjih letih
njen pliv znatno popustil. Zakon o samo-
ohrani nam pač veleva, da se utrdimo naj-
prej doma, da okrepimo zveze z najbližjimi
prijatelji, ki vodijo svojo zunanjo politiko
po istem jasnem geslu: Balkan Balkancem!
Jasno je, da ne moremo njihovega prijatelj-
stva žrtvovati za pogodbe, o katerih sprito
dosedanje politike Italije na zapadu lahko
upravičeno sodimo, da so brez živega duha
in zgolj konvencionalne. Od časa, kar teko
pogajanja, je bilo dano dovolj priložnosti,
da naš sosed n. pr. z novo politiko nasproti
našim krvnim bratom pokaže resno voljo za
resnično spravo z nami.

Glavna ovira

Italija ni hotela priznati nedotakljivosti naših mej

Glavna ovira za podpis francosko-italijan-
ske pogodbe je bila v tem, da se je Mussolini
do zadnjega branil podati izjavo, ki jo je brez-
pogojno zahtevala Francija, da Italija v kakrš-
nikoli nedvoumni obliki prizna Jugoslavijo v
njeni celoti, kakor je izšla iz minule vojne, ta-
ko, da bi nihče ne mogel več dvomiti o njeni
integriteti in nerazdružljivosti. Kakor izvemo
iz avtentičnega vira, je Mussolini 30. decembra
minulega leta po rednem diplomatskem potu
pariskemu kabinetu izjavil, da bo tako izjavo
podal, in sicer 3. januarja 1935, ko se v Turinu,
v palači Madama zbere vodstvo italijanske faš-
istične stranke. Ta izjava se bo, kakor je Musso-
lini naznanil Parizu, v bistvu glasila tako, da
je integriteta Jugoslavije eden iz-
med najvažnejših pogojev za red
in mir v Evropi.

Torej le brez Romunije ...

Ta izjava se je zdela francoskemu ministr-
skemu svetu take važnosti za razjasnitev med-
narodnega položaja in za konsolidacijo evrop-
skih razmer ter za poglobitev miru, da je Fran-
cija pristala na Mussolinijevo željo, naj bi pakt
o jamstvu za neodvisnost avstrijske republike
ne podpisale vse države Male zveze, ampak sa-
mo one države, ki na Avstrijo neposredno me-
jijo, to je Češkoslovaška, Madjarska in Jugo-
slavija.

Še en širši podonavski pakt

Vsaj tako se glasijo informacije pariskih
krogov, ki so doslej o pogajanjih med Italijo
in Francijo bili najbolj točno obveščeni. Za to
pa obljublja Italija, da bo pristala na dogovor,

Vesel odmev po francoskem tisku

Sporazum na pritisk Anglije?

Laval bo obiskal tudi sv. očeta - V Rimu do 8. januarja

Pariz, 2. jan. c. Vsi večerniki prinašajo zelo
ugodne komentarje h komunikaciji francoskega
zunanjega ministrstva, ki je bil danes popoldne
objavljen in ki pravi, da bo Laval jutri zvečer
odpotoval v Rim. Laval ostane v Rimu štiri dni.
V Rim prispe v petek zvečer ob 19.45. V soboto
in nedeljo bo imel razgovore z Mussolinijem
in ostalimi vodilnimi osebnostmi italijanske di-
plomacije. V ponedeljek pa se bo podal v Va-
tikan, kjer bo sprejel v posebni svečani avdien-
ci pri sv. očetu Piju XI. Ta obisk v Vatikanu je
silno značilen in zelo pomemben za trenutne
odnose med Francijo in katoliško Cerkvijo. Saj
je Laval prvi zunanji minister francoske repub-
like, ki bo uradno obiskal sv. očeta in Vatikan.
Od sv. očeta bo Laval šel k državnemu tajniku
kardinalu Pacelliju, ki mu bo nato v francos-
kem veleposlaništvu vrnil obisk. Laval bo odpoto-
val iz Rima v torek zjutraj in bo v Parizu v
sredo, 9. januarja. 10. januarja pa odpotuje v
Ženevo na sestanek Sveta Zveze narodov.

»Paris Soir« poroča, da je bil danes položaj
med Francijo in Italijo že silno napet. Napetost
je dosegla višek opoldne, ko je Pignatti di Cu-
stozza zadnjič obiskal zunanjega ministra La-
vala. Nervoznost je bila tolika, da se je razši-
rila celo na londonske politične kroge. Če bi ne
prišlo do ugodnega zaključka, bi angleška vla-
da na lastno pest posredovala v Rimu in Parizu.
Če bi pa bilo ugotovljeno, da je odgovornost za
zastoj pogajanj v Parizu, potem bi angleška vla-
da s posebno diplomatsko intervencijo po-
sredovala pri francoskem zunanjem ministru.
Angliji je mnogo lažje na tem, da se urede
vprašanja med Francijo in Italijo. »Morning
Post« pa piše celo to, da je Anglija na rešitvi
srednjeevropskih vprašanj prav toliko interesi-
rana kakor Italija in Francija.

»Intransigence« piše, da je do sporazuma

Vrednost vsake pogodbe določa duh, v
katerem jo izvajajo. Ako hočemo zagotoviti
trajno vrednost novi mednarodni pogodbi,
moramo pač doseči, da prinesejo vanjo vsi
pogodbeniki novega duha. Vprašanje je, ali
so dana res jamstva, da naši sosedje menjajo
res tudi duh svoje zunanje politike. Ali je
g. Laval tudi v tem pogledu res uspeš? Nje-
govo potovanje v Rim pomeni za fašistično
Italijo od strani demokratične Francije vse-
kakor veliko koncesijo, četudi se postavimo
na udobno stališče, da je vladavina zgolj
notranje vprašanje posameznega naroda.
Upamo, da stoji tej koncesiji in še drugim,
ki so jih dali Francozi in njihovi zavezniki,
nasproti druge, ki te otehtajo. G. Laval je
sicer dejal, da ne pojde v Rim, dokler ne
prejme od g. Mussolinija načelnega pristana-
ka na svoje zahteve; toda danes, ko je že
gotovo, da Laval odpotuje, še ne vemo do-
ločno, v čem prav za prav obstoji sporazum.
Končno besedo bo šele mogoče izpregovoriti,
ko bo vsebina sporazuma objavljena.

ki naj bi se v bližnji bodočnosti sklenil glede
vsega podonavskega vprašanja sploh in v kate-
rem naj bi se priznale obstoječe meje med vse-
mi podonavskimi državami v obliki generalne-
ga prijateljskega pakta, h kateremu bi pristopila
tudi Romunija, ki bi bila sedaj pri paktu
o neodvisnosti Avstrije izključena.

Italija je obljubila tudi, da bo posredovala
tudi pri poljski in nemški vladi, da bosta pod-
pisali vzhodni pakt, ki je francoski vladi naj-
bolj pri srcu.

Sporazum plača - Abesinija

Glede afriških kolonij se zdi, da Francija
ni napravila Italiji večjih koncesij, nego jih je
že izprva nameravala, to se pravi, da bo kolo-
nialna posest Francije v Afriki ostala slejko-
prej bistveno neokrnjena, pač pa je več kot
verjetno, da bo sporazum med Francijo in Ita-
lijo plačala Abesinija.

Revizijo obsodite!

»Echo de Paris« piše o večeršnjem sestanku
med Lavalom in italijanskim veleposlanikom
Pignattijem sledeče:

Včerajšnji sestanek med našim zunanjim
ministrom in italijanskim veleposlanikom je bil
zelo kratak. Italijanski veleposlanik je samo
obvestil Laval, da večeršnji korak nemškega
poslanika v Rimu v. Hassla, da Nemčija ne pri-
zna nobenega pakta, ki bi jamčil avstrijsko ne-
odvisnost, ne bo imel nobenega vpliva na konč-
ne sklepe italijanske vlade. Po našem mnenju
bo vsak francosko-italijanski sporazum brez iz-
recne obsodbe revizionistične politike škodljiv
za Francijo in nevaren splošnemu miru. Tak
sporazum bi nalagal Franciji podobne obvezno-
sti, kakor svoječasni predlog o četvernem pak-
tu. Sporazum v tem smislu bi tudi ovrnil poli-
tično in vojaško moč Francije. Brez močne vojs-
ke pa ni mogoče ohraniti miru.

med Lavalom in Pignattijem prišlo v nekaj mi-
nutah. Takoj po sestanku se je di Custozza od-
peljal v italijansko veleposlaništvo v Rue de
Varenne, odkoder je telefonsko obvestil Musso-
linija, da odpotuje Laval jutri zvečer v Rim.
Takoj nato je Laval sprejel avstrijskega diplo-
mata dr. Pflügla. Po tem sestanku je bilo spo-
ročno zastopniku tega lista, da bo srednjeev-
ropsko vprašanje rešeno na ta način, da se bo
avstrijska garancijska pogodba smatrala za ob-
či srednjeevropski sporazum. Vendar za zastop-
niku tega lista ni bilo povedano, če bo tudi Ro-
munija podpisala to pogodbo.

»Tempe« piše, da izpolnjuje Laval staro že-
ljo vsega francoskega naroda, ko odhaja v Rim,
da se sporazume z Italijo. Vendar pa ta spora-
zum ne bo nikako presenečenje, ker so vsa
vprašanja že v podrobnostih rešena. Lavalovo
potovanje je samo zaključek pogajanja za spora-
zum. Francoski diplomaciji moramo le čestiti-
tati, da odvarja l. 1935 s tako lepo manifestacijo
za evropski mir.

„Z vsemi sosedomi...“

Dunaj, 2. jan. b. Kakor vsako leto, tako je
tudi letos za božične praznike prišel na Dunaj stal-
ni delegat Avstrije pri Zvezi narodov dr. Flügel, ki
je nato odpotoval v Pariz. Na tukajšnjih merodaj-
nih mestih se priznava, da je pri večeršnjem se-
stanku s Lavalom obrazložil dr. Flügel avstrijsko
stališče glede pogajanj, ki se vodijo med Rimom
in Parizom. Dr. Flügel je odločno poudaril, da av-
strijsko vprašanje za avstrijsko vlado ne obstoja
Avstrija želi sporazuma z vsemi sosedomi in po-
gajanja se vodijo lahko samo na tej podlagi.

Oblika sporazuma

Rim, 2. jan. TG. V tukajšnjih dobro poučenih
krogih trdijo, da bo pogodba za jamstvo avstrijske
neodvisnosti dobila obliko protokola, ki ga bodo
podpisale najprej avstrijske sode, h kateremu pa
bodo lahko pristopile tudi druge evropske države,
in sicer v več zaporednih stopnjah, tako da bi bil
splošen srednjeevropski pakt, ki bi vsem državam
jamčil njihove meje, končnoveljavno gotov po pre-
teku dveh mesecev od prvega podpisa protokola.

Abesinija plača račun

London, 2. jan. TG. Dopisnik »Daily Tele-
graph« poroča iz Rima, da je položaj v Abesiniji
zelo resen z ozirom na to, ker on pozitivno ve, da
obstoja med Italijo in Francijo sporazum, na po-
dlagi katerega Italija lahko proglasi protektorat nad
Abesinijo in to kot protiuslugo za popuščanja v
srednjeevropskih vprašanjih. Abesinci se tega no-
vega položaja zavedajo in se že z vsemi silami
pripravljajo za obrambo države. Kakor Italijani na
svoji strani zbirajo orožje v Somaliji, tako prihaja
tudi na najvažnejše strateške točke Abesinije
ogromni transporti orožja, ki ga baje skozi Sudan
posilja Japonska.

Kardinal Bourne

westminsterski nadškof in primas Anglije

London, 2. jan. TG. V ponedeljek zvečer je po krajši hudi bolezni umrl kardinal František Josef Bourne, nadškof westminsterski in primas Anglije.

Pokojni prvi katoliški cerkveni dostojanstvenik Anglije je bil rojen l. 1861 v takratnem londonskem predmestju Clapham, ki spada sedaj prav k Londonu, cerkveno pa južnolondonski škofiji Southwark. Bogoslovne študije je dovršil v Parizu na katoliškem inštitutu ter na katoliškem vseučilišču v Louvainu v Belgiji. L. 1884 je bil posvečen za duhovnika in je kaplanoval po raznih župnijah, dokler ni 1889 postal ravnatelj bogoslovnega semenišča v Womershu v southwarski škofiji. 1895 je postal papežev komornik, naslednje leto pomožni škof southwarskega škofa msgr. Butta, ki je prihodnje leto že umrl. Na škofijskem sedežu mu je sledil Francis Bourne in je vladal do škofije do l. 1903, ko je po smrti kardinala Vaughana v juniju 1903 postal westminsterski nadškof in tako prvi cerkveni knez v Angliji. Kardinal je postal l. 1911.

Kardinal Bourne spada po svojih temeljiti izobrazbi in po svojih izrednih darovih uma in srca med največje sodobne cerkvene kneze in v Angliji brez dvoma med enega največjih, ki je storil največ, da je katol. cerkev prišla do ugleda, kot ga danes povsod v Angliji nesporno uživa. Temeljito izobražen v bogoslovnih in pravnih vedah, govoreč večinoma vse večje svetovne jezike, razumen ljubitelj glasbe in umetnosti, prodoren duh na socialnem polju, neustrašen in značajan ter prav angleško vztrajen, topel družabnik, da ga je iskala najvišja londonska družba, je postal v Angliji to, kar niti njegovi največji predniki kot Manning, Newman, Vaughan niso mogli doseči, neoporočen in od državne oblasti spoštovan namestnik sv. očeta, ki je imel zadnje besedo pri vseh cerkvenopolitičnih, socialnih in kulturnih vprašanjih. S kardinalom Bourneom so se katoliški westminsterski nadškofje daleč daleč dvignili nad ugledom, ki so ga doslej uživali v Angliji anglikanski nadškofje v Canterburyju ali v Yorku. S kardinalom Bourneom je katoliška cerkev, ki je pod Newmanom postala polnoletna, dozorala v moško dobo in postala v vsem javnem življenju Velike Britanije eden odločilnih činitelev. Ni ga bilo sprejema pri angleških predsednikih vlade, ni ga bilo sprejema pri angleških kraljih, ne da bi stal trdo ob vladarju tudi west-

minsterski nadškof, ki je edini od cerkvenih knezov užival privilegij, da mu ni bilo treba, kot je to zahtevala tisočletna angleška tradicija, kralju poljubiti roko, tako visoko ga je dvignila nad vse ostale odličnike čast, ki jo je užival kot cerkveni knez, in dostojanstvo njegove osebnosti.

Kardinal Bourne in Slovenci

Toda mi Slovenci imamo še poseben razlog, da se spominjamo velikega pokojnika, ker je bil velik prijatelj Jugoslavije in topel zagovornik čisto posebnih slovenskih težnj. Saj še nismo pozabili tiste zmagoslavne poti, ki je pokojnega kardinala vodila l. 1919 tudi po naši državi, od juga proti severu in ga pripeljala dne 9. marca tudi v Ljubljano, kjer je bil gost slovenskega ljudstva v taki meri, da je pri odhodu dne 11. marca na kolodvoru zaklical tisočim množicam, ki so se od njega poslavljale: »Kar sem doživel v Ljubljani, presega vse, kar sem doživel v treh mesecih mojega potovanja po vzhodu.«

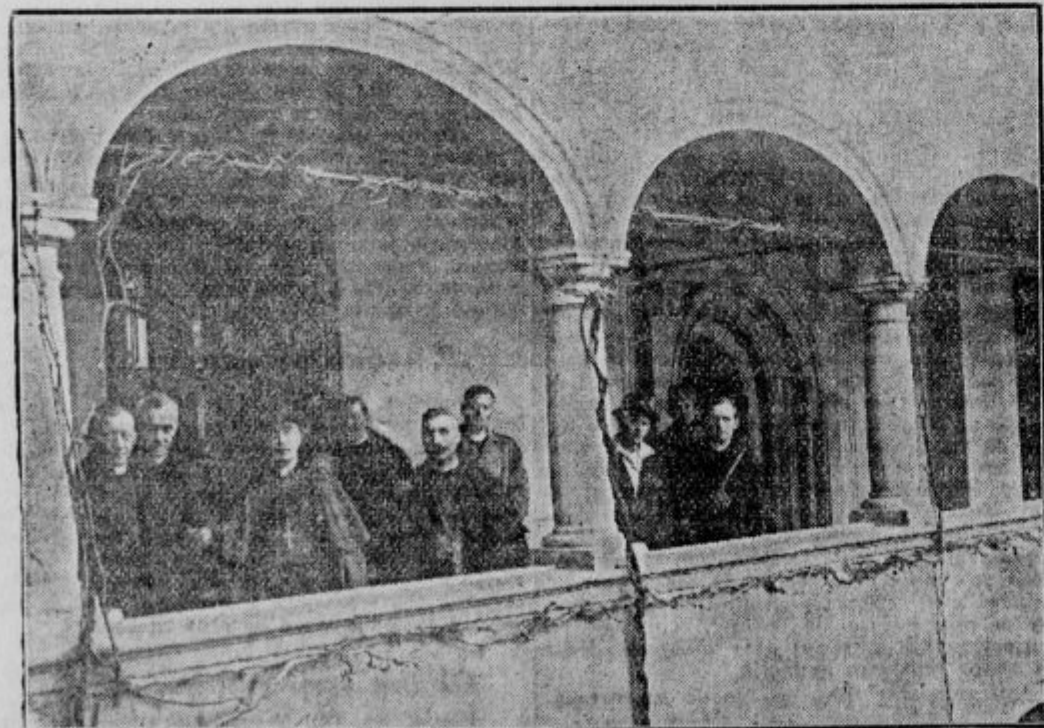
Kardinal je prišel takrat kot odposlanec svetega očeta, da si ogleda posledice svetovne vojne in vojnih pogodb za katoličane, kot zastopnik angleške države, ki mu je za potovanje po morju dala na razpolago največjo križarko, pa, da nabere nepristranskih utisov glede političnih posledic, ki jih je svetovna vojna imela.

Slovenci smo takrat preživljali po velikanskih in veličastnih dnevih navdušenja prva, grenka razočaranja. Slovensko zemljo je zasedal tujec in državniiki so se vedno bolj nagibali k temu, da to slovensko zemljo tujcu tudi odstopijo. Prihod kardinala Bournea se nam je zdel kot zadnji žarek upanja, da nas svetovna vojna ne bo raztelesila, kot zadnji odposlanec pravice, ki nam bo pomagal, da nas krivica ne rani zopet za Bog sam ve koliko novih dolgih let trpljenja. Kdor je videl spoved, ki se je takrat pomikal s kolodvora, kjer so kardinala, ki sta ga spremljala hrvaški metropolit dr. Bauer in prosvetni minister dr. Alaupovič, sprejeli predstavniki vseh oblasti, nadškof dr. Jeglič, predsednik vlade dr. Brejce, župan ljubljanski dr. Tavčar, kdor je takrat gledal te ljudske množice, ki so se zgrnile na Mestnem trgu in se dremale okrog škofijske palače, ta je razumel, kako iskrena in globoka je bila takrat zavest slovenske skupnosti, kako vsesplošna je bila želja, da se ohranimo, in kako otroško globoko je bilo upanje, ki smo ga stavili v tega prelata, da nam pride na pomoč. Dr. Jeglič in dr. Brejce sta mu pri veličastnih prireditvah v Unionu in v škofijski palači tudi tolmačila želje slovenskega naroda, ki jih je ganjen poslušal in na katere je ves presunjen odgovarjal, da se bo z vsemi silami zavzel v Londonu, v Parizu in v Rimu, da Slovenci pridejo do svojih pravic.

Cele tri dni je hodil kardinal po slovenski zemlji, si ogledoval naše ustanove, občudoval naše versko življenje, se divil naši narodni zavednosti, se jokal tudi ob lepoti naše slovenske narodne pesmi ter na manifestaciji v unionski dvorani gignjen obljubil svojo pomoč slovenskemu ljudstvu. Tež obljubi je ostal zvest. Slišali smo, kako je za nas govoril v Parizu in kako je o upravičenosti naših težnj poučil angleško vlado. Toda svetovnega miru ni delala katoliška cerkev...

Vse svoje življenje po tem zanj nepozabnem obisku v Ljubljani je gojil vročo ljubezen do naše domovine. Kolikokrat je v Londonu klical k sebi one redke Jugoslovane, ki so živeli v Londonu ali prišli tja, kako rad se je v pogovoru z njimi spominjal vseh najmanjših podrobnosti od sprejema v Sloveniji, kako je povpraševal za različni osebami ki jih je takrat spoznal in ki jih v svojem čudovitem spominu ni nikoli pozabil. Kako prijateljsko toplo jim je stiskal roko, jih vabil, naj še in še pridejo, naj ga še in še informirajo in naj še in še pozdravijo daljnje rojake.

Vsa Slovenija, vsa Jugoslavija bo iskreno čutila bol, ko je odšel v večnost ta veliki cerkveni knez največjega naroda na svetu, ki je toliko iskreno ljubil narod, ki na svetu spada med najmanjše. — Naj počiva v miru! Slovenci in Jugoslovani bodo zanj molili.

Kardinal Bourne z nadškofom dr. Jegličem in nadškofom dr. Bauerjem ob priliki svojega obiska v Ljubljani od 9. do 11. marca 1919

Glas vpijočega o puščavi

Že tretji protest Abesinije

Italija pričakuje, da bo Francija preprečila razpravo pred ZN

Rim, 2. januarja. b. Nova nota, ki jo je brzojavno poslala tajništvo Zveze narodov abesinska vlada, je v tukajšnjih političnih krogih povzročila precejšnje vznemirjenje. Abesinska vlada v tej noti ne odslopa niti za las od svojih prejšnjih trditev, ampak nasprotno še potrjuje svoje obtožbe, ki jih je dvignila proti Italiji zaradi znanega spora pri Ualualu. Abesinska vlada poudarja, da so italijanske čete kršile teritorialno integralnost Abesinije in da sedaj držijo v svojih rokah nekatere obmejne kraje, ki pripadajo abesinskemu cesarstvu. Zahtevajo, da se la krivica popravi, izjavlja abesinska vlada, da je pripravljena, če se ugotovi, da je ona kriva za spor pri Ualualu, da da Italiji vsako zadostitev, ki ga od nje zahteva. Trditev abesinske vlade smatra fašistični tisk kot odkrit poziv Svetu Zveze narodov, da posreduje v italijansko-abesinskem sporu. Nasprotno pa italijanska vlada sploh neče slišati o zahtevi Abesinije, da se spor predloži Zvezi narodov. Fašistični tisk pričakuje, da se bo tej zahtevi Abesinije uprta Francija, najbrž pa tudi Velika Britanija. Italijanska vlada nadalje izjavlja, da je abesinska vlada sama kriva, da se doslej še

niso mogle potegniti mejne črte med Abesinijo in italijansko Somalijo ter torej vsled tega ne more očitati Italiji, da je zasedla področje, za katerega Abesinija smatra, da pripada njej.

Addit Abeba, 2. januarja. c. Abesinska vlada je zopet poslala brzojaven protest tajništvo Zveze narodov zaradi starih napadov z italijanskega ozemlja. V tej svoji novi protestni noti izjavlja abesinska vlada, da Italija namenoma izkiva in napada, Abesinija je pripravljena pred mednarodnim forumom mirno obravnavati vsa sporna vprašanja. Abesinija zahteva samo, da se ugotovi, kdo je odgovoren za zadnje dogodke na meji. Abesinija se tudi boji, da ne bi plačala račun francosko-italijanskega zblizanja.

Zeneva, 2. jan. c. Glavno tajništvo Zveze narodov je sporočilo vsem vladam vsebino protestne note, ki jo je poslala danes abesinska vlada. Iz vsebine te note posnemamo, da navaja Abesinija kot dokaz resničnega napada italijanske vojske na abesinsko ozemlje to-le dejstvo: Abesinske oblasti so našle na svojem ozemlju dve topovski krogli, ki nista eksplodirali, in pa tri velike letalske bombe.

Knez-namestnik - polkovnik

Belgrad, 2. jan. m. Današnji »Službeni vojni list« objavila ukaz kraljevskega namestništva, s katerim na predlog vojnega ministra na podlagi čl. 97 zakona o ustroju vojske in mornarice napreduje v čin konjiškega polkovnika dosedanj podpolkovnik in častni adjutant Nj. Vel. kralja, Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 2. jan. m. Jutri popoldne ob 16 bo seja narodne skupščine. Na tej seji se bo prečital ukaz o ostavki Uzunovičeve vlade in o imenovanju Jevtičeve vlade. Takoj potem bo dobil besedo predsednik vlade in zunanji minister g. Bogoljub Jevtič, ki bo v imenu vlade podal deklaracijo. Nato se bo določil dnevni red za prihodnje seje. Seja se bo takoj nato zaključila. Pol ure potem pa bo druga seja narodne skupščine, na kateri bodo volili namestnike za člane državnega odbora. Na tej seji bo vlada predložila narodni skupščini tudi proračunski predlog za proračunsko leto 1935-36, da ga pretresa finančni odbor. Nato bo seja narodne skupščine zaključena in se bo prihodnja sklicala pisмено.

Belgrad, 2. jan. m. Komisija, ki je sedem mesecev delala pod predsedstvom držav. svetnika dr. Sagadina v predsedništvu vlade za izdelavo uredbe o sistematizaciji uradniških položajev v posameznih ministrstvih, je sedaj končala svoje delo in bo komisija te dni predložila vladi svoj elaborat.

Osebnosti

Belgrad, 2. jan. Premeščen je za višjega pristava kurilnice v Ljubljani-glavni kolodvor g. Ignacij Irkič, dosedanj višji pristav strojnega oddelka generalnega ravnateljstva v Ljubljani.

Belgrad, 2. jan. m. Za okrajnega podnačelnika VI. skupine v Kočevju je imenovan Otmar Skale, dosedanj okrajni podnačelnik iste skupine pri okrajnem načelstvu v Murski Soboti. Za okrajnega podnačelnika v Murski Soboti pa je postavljen Miloš Grabrijan, dosedanj okrajni podnačelnik iste skupine v Kočevju.

Z odlokom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je imenovana za sekundarno zdravnico VIII. skupine v obči državni bolnišnici v Ljubljani dr. Božena Grossmann, dosedanja uradniška pripravnica v tej bolnišnici.

Z odlokom pomočnika finančnega ministra je premeščen iz Cerknice v Gornjo Radgono Franjo Govetič, pomočnik carinik IX. skupine v glavni carinarnici v Zagrebu.

Takse na motorna vozila

Belgrad, 2. jan. AA. Davčni oddelek fin. ministrstva je poslal kr. banskim upravam odlok finančnega ministra, da lahko lastniki avtomobilov in motornih koles plačajo v zakonitem roku za leto 1935 samo eno četrtino letne takse iz točke 20 M. takšne tarife taksnega zakona. Davčni oddelek je obenem s sporočitvijo tega odloka finančnega ministrstva zaprosil banke uprave, da ga na najhitrejši način pošljejo upravnim oblastem, pri katerih se registrirajo prevozna sredstva. Upravne oblasti bodo kakor doslej izdajale dovoljenja v promeni knjižice sami s pripombo, da bo lastnik dolžan plačati ostanek takse v roku in na način, kakor bo o pravem času razglašeno.

Čudna in nevarna šala

Ljubljana, 2. januarja.

Na progi za Mladiko so našli nekega Petra P., bivšega knjigovodje, zvezanega. Obvestili so reševalno postajo, ki je prepeljala moža v bolnišnico ter ugotovila, da je popolnoma zdrav. Zato ga je oddala policiji. Na policiji se je pokazalo, da je vse skupaj le neokusna šala, za katero bo seveda tudi primerna kazen.

Tužnim srcem javljamo osem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dobri Bog poklical k sebi preblogo in predobro našo gospo

Terezijo Ogrizek

večkrat prevideno s tolažili sv. vere, danes, dne 2. jan. 1935 ob 5 popoldne, v 70. letu starosti.

Pogreb predrage pokojnice bo v soboto, dne 5. jan. 1935 ob pol 10 iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Trojici, kjer se položi k večnemu počitku v lastno grobnico.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini, 2. januarja 1935.

Franc Ogrizek, soprog; Terezija Ogrizek, sinaha; Ivanka in Zinka, vnukinji — in ostalo sorodstvo.

Kri teče v Posaarju

Saarbrücken, 2. jan. b. Včeraj in predvčerajšnjim je prišlo v vsem saarskem področju do hudih krvavih spopadov. Med drugim so saarski narodni socialisti v Saar-Louis streljali v stanovanje nekega delavca iz Alzacija, ki je znan kot voditelj krščanskega delavstva. Narodni socialisti so oddali nekoliko strelčev skozi okno v sobo, kjer je spal omejen delavec s svojo ženo. Zločinci so ranili z več strelji njegovo ženo, ki jo prepejali v bolnišnico. Tudi pri drugih spopadih je bilo več delavcev hudo ranjenih in so jih morali prepeljati v bolnišnico. Dva atentatorja, ki sta izvršila napad na voditelja krščanskih delavcev Imbuscha, je policija že aretirala, tretjemu pa se je posrečilo pobegeti v Nemčijo.

Upori v Albaniji

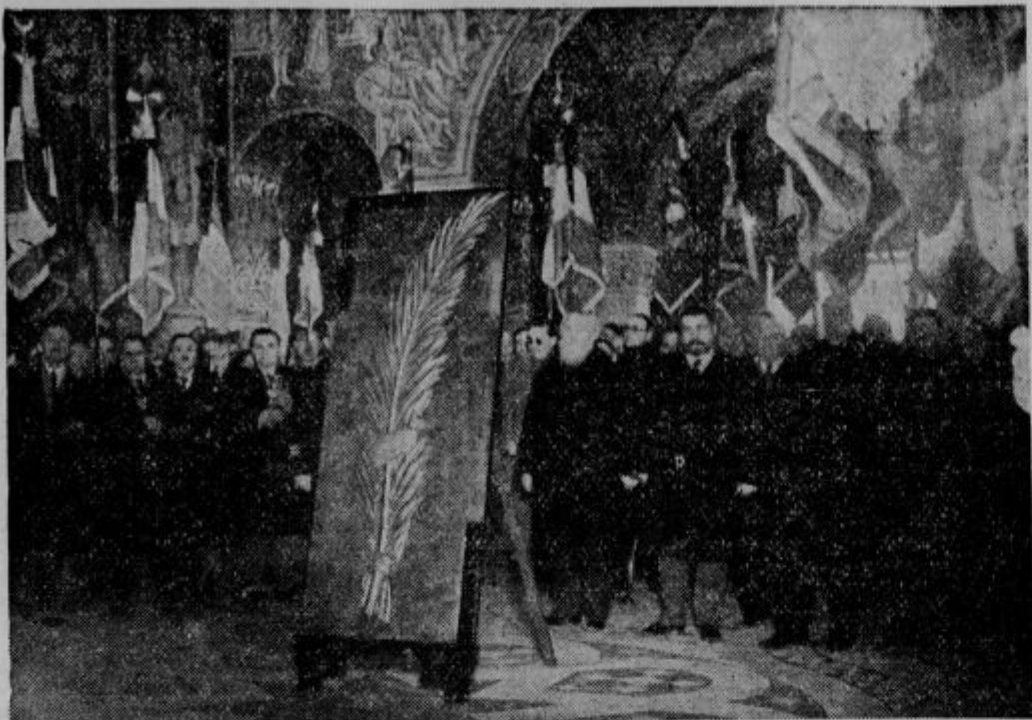
Tirana, 2. jan. c. V Albaniji upori še zmeraj trajajo. Danes so uporniki napadli Skader in zelo poškodovali palačo kraljeve družine. Materialna škoda je velika. Oblastem je baje uspelo, da so aretirale voditelja napadalcev Duarema.

Obsedno stanje v Španiji

Madrid, 2. jan. c. Španska vlada je sklenila, da bo predložila parlamentu, da se v nekaterih polrajnah Španije obsedno stanje podaljša. V Asturiji je prišlo do novih spopadov med uporniki, ki so še v gorah, in rednimi četami, ki jih zasledujejo. Dva upornika sta bila ubita.

Zagrebaška vremenska napoved: Pretežno oblačno, megljeno, z lokalnimi slabimi padavinami. Dunajska vremenska napoved: Padec temperature. Oblačno. Ponekod še jasno.

Francoski bojevniki v Ljubljani

Francoski bojevniki z bronasto palmo pred grobom blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

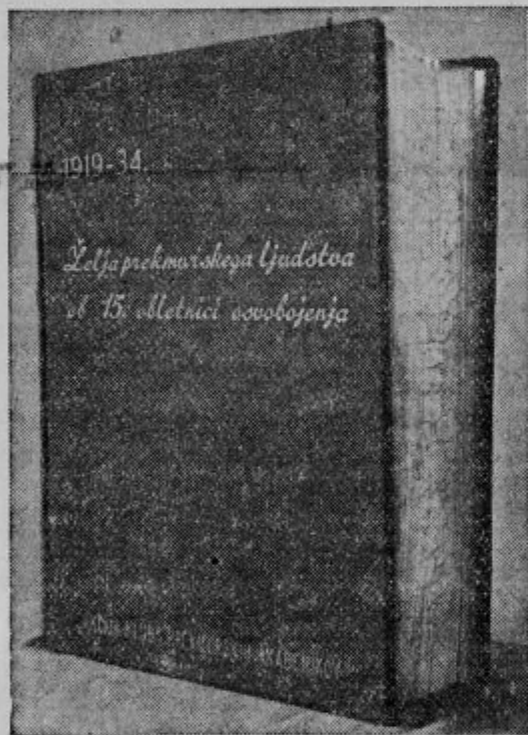
Vrli francoski bojevniki s solunske in dardanejske fronte, ki so veljani v veliki organizaciji »Poilus d'Orient« in ki so se sedaj mudili v Belgiju ter na Oplencu, kjer so položili na grob pokojnega kralja čevlje, se vrnejo 3. januarja v Ljubljano, kjer bodo položili na Ilirski steber v počastitev Neznanega junaka Napoleonove vojske venec.

Francoski bojevniki pridejo v Ljubljano s posebnim vlakom danes ob 14.27. Na kolodvoru jih počaka častna četa z vojaško godbo, častniki ljubljanske garnizije ter vsa domoljubna in prosvetna društva. K prihodu vlaka in ob izstopu gostov igra godba marseljske ob pozdravu častne čete. Godba, častna četa in narodna društva odidejo v sprevedu z gosti na Napoleonov trg. Tam položijo francoski bojevniki venec, nakar sledi dveminutni

molč. Pevska društva zapoje »Poljana tožic«. Sledi govor župana dr. Puca, nakar zaigra godba francosko himno. Za tem spregovori predsednik francoskih bojevnikov Marc Haurault iz Lyona, vsa svečanost pa se zaključuje z našo himno. Vse sprevede se nato vrne na glavni kolodvor, od koder odpelje vlak francoske goste ob 16.49.

Narodna društva so izdala na javnost proglas, s katerim vabijo ljubljansko občinstvo k sprejemu francoskih bojevnikov, da jim naše mesto dokaže v polni meri svojo ljubezen in tudi hvaležnost za njihov obisk. Narodna društva prosijo hišne posestnike, naj za časa spreveda razobesijo zastave na pol droga, občinstvo pa naj nosi na oblekah črne znake in trakove.

Vsa Slovenija zahteva popolno gimnazijo v Murški Soboti

Slika predstavlja rezultat akcije Kluba prekmurških akademikov v Slovenski krajini. Vsebuje okrog 15.000 podpisov prekmurških družinskih poglavarjev, pošte vseh občin v okrajih Soboti, Lenjavi, Ljutomer in pečate vseh društev vseh vrst v Slovenski krajini. Izročena je bila v avgustu preteklega leta na merodajnih mestih.

Zdi se, da se akcija Kluba prekmurških akademikov za popolno državno gimnazijo v Murški Soboti približuje zaželenemu rezultatu. Značilno za to akcijo je, da se je po svojem velikopoteznem razmahu v Slovenski krajini, kjer je odjeknila v sleherni kmečki hiši, razširila na vso Slovenijo! Ko je Slovenska krajina izrazila svojo željo po popolni državni gimnaziji na najizraznejši in najtemeljitejši način in ni uspela, se s tem borba za popolno gimnazijo ni prekinila, le drugo obliko je dobila: postala je borba Slovenije za prekmursko ljudstvo z istim ciljem: popolna državna gimnazija v Soboti.

Ob vprašanju popolne gimnazije v Soboti, ki je razgrnilo zavese pred Slovensko krajino in posvetilo v svet potreb in benjaminstva našega tamšnjega življa, se je Slovenija končno zavedla, da zasluži Slovenska krajina več skrb in pažnje, kakor ji je s kulturnega in narodnega stališča do zadnjega posvečala. Mogoče se je prvič živo zavedla narodnostne skupnosti in resničnega bratstva s prekmurskim ljudstvom. Odločno je prekinila z nedelavnostjo svojega odnosa napram prekmurstvu in če se je to zgodilo razmeroma pozno, se je vendar zgodilo na način, ki bi mu težko našlo enakega v zgodovini odnosa narodov do svojih nazaj pridobljenih narodnih skupin. Razen v dnevnih člankih o Prekmurju in prekmurški gimnaziji, se novi odnos slovenske javnosti do Slovenske krajine, kakor izhaja iz gornjega, kaže v dveh:

1. V letošnjih prvodecembrskih izjavah v slovenskih dnevnikih, s katerimi so odlični slovenski predstavniki vprašanje popolne državne gimnazije v Soboti razsvetlili z vseh vidikov in ga označili kot slovensko vprašanje, katerega rešitev je tudi v interesu države.

2. V spomenici, naslovljeni kraljevski vladi in prvemu kraljevemu namestniku Nj. Vel. knezu Pavlu. S to spomenico, ki sta jo podpisala škofa dr. Rožman in dr. Tomažič, dalje rektor ljubljans

brez smotra po vesolju. Tipalke zvezd v obliki privlačne sile jih poganjajo naprej, spreminjajo smer in določujejo pot. Ščasnoma preseže privlačnost te ali one zvezde vpliv vseh ostalih. Potem pospešijo naši popotniki svoj tek proti njej, njihova bitnost narašča, dokler v divjem diru ne švignejo mimo nje ali pa padejo nanjo, kar pa se zgodi bolj redko. »Švignejo« smo dejali, pa to velja le za popotnike; če merimo z našimi časovnimi merili, potrebujejo za pot mimo zvezde več mesecev, morda več let. Kajti trenotek v življenju zvezd, meri »komaj« milijon zemeljskih let. Kazalci na uri vesolja se za nas niti ne pomaknejo.

Ko je družba neznatnih teles srečno odbrzela mimo zvezde, se pogreznejo nazaj v žrelo brezmejnosti. Njihova velika hitrost jih polagoma izmotava iz objema zvezdne privlačnosti. Zopet samotarajo milijone in milijone let, dokler jih železni zakon, ki vlada v vseh globinah vesolja, ne prisili, da ponovno napravijo svoj mogočni poklon kaki drugi zvezdi.

Zivljenje teh blodnikov poteka v puščavah prostora, kjer jih vodijo poti od zvezde do zvezde, od sonca do sonca. Brez počitka romajo okoli, gnani od vedno enake sile. Kje neha njihova pot, kdaj se izteče njihova življenska ura?

Temino tibe, zvezdne noči pretrga velikanski sij, kakor da bi se odprl nebesni svod. Nenadno se je utrnila silna zvezda in padla na Zemljo. Daleč naokrog razsvetli pokrajino s svojo svetlobo. Le par trenotkov traja veličastna prikazen. Nevidne roke prestrežejo padajočo zvezdo in udušijo njeno svetlobo. Čez nekaj minut, ko še razmišljamo o tem nenavadnem pojavu, začujemo zamolkot grom. Zvezdni sel je prinesel Zemlji ognjeni pozdrav od daljnih svetov. Spodnebni je padel na Zemljo.

Velikanska hitrost spodnebnika — dostikrat presega 100 km na sekundo — s katero se pridre v zemeljsko ozračje, povzroči izjemno veliko trenje med njim in zrakom. Posledica trenja je, da se površje spodnebnika stali in zažari.

Ado Darian

V Ljubljani smo ga prvič spoznali na odru pred 10 leti, ko je kot Turridu v »Cavalleria Rusticana« razkril svojo nadarjenost in vzbudil med nami nade, da dobimo pevca evropskega slovesa. Potem smo ga izgubili iz naše srede. Le ljubitelji glasbe so ga spremljevali po svetu in le tu in tam je prišel v njegovo rojstno deželo glas o njegovih velikih uspehih po različnih odrih Češkoslovaške, Nemčije, Danske... Po desetih letih se vrača, ne za vselej, na žalost, ampak takorekoč se hoče iztrgati iz tujine, kjer so njegovi uspehi čedalje lepši, da v krogu slovenskega naroda slavi desetletnico svojega umetniškega delovanja.

Ado Darian je rojen v Sent Petru pod Sv. gorami, kjer je ljubezen do petja morda najbolj vrojena v slovensko ljudstvo in kjer med prelepimi vinogradi raste rod, ki ima med Slovenci morda najbolj smisla za vse, kar je lepo. Gimnazijo je dovršil v Mariboru, pravne študije v Gradcu, na Dunaju in v Ljubljani. Na Dunaju se je že posvetil študiju petja, ne še toliko, ker je mislil na umetniško delovanje, ampak da zadosti svojemu notranjemu nagonu, ki ga je silil v pesem. Po dovršenih študijah je stopil v upravno službo, služil na okrajnih glavarstvih v Murški Soboti, v Slovenjgradu in končno v Ljubljani. Saj se ga spominjajo še mnogi, tega plavalnega lepega mladeniča s klasičnim profilom in solnčnim nasmehom, kako jih je v krogu izbranih prijateljev pogostokrat znal očarati s svojim kot bron čistim glasom. V Ljubljani je tudi sklenil opustiti upravno službo in se posvetiti petju.

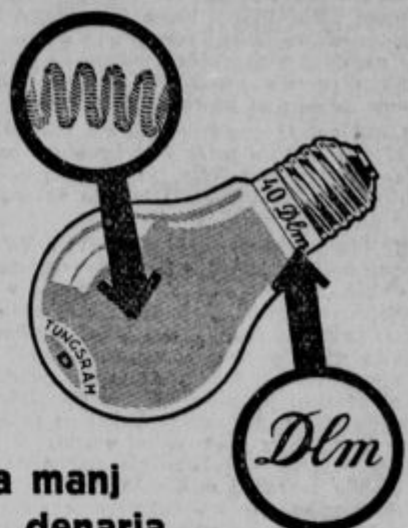
Ne dolgo potem, ko je žel prve lavorite v ljubljanski operi, nas je zapustil, šel na Dunaj, kjer ga je že čakalo povabilo za Teplice Šanov za celo vrsto gostovanj. Iz Češkoslovaške ga je pobral sloviti Theater an der Wien na Dunaju, kjer je dolgo časa veljal za vodilnega pevca tega priljubljenega gledališča. Z Dunaja so ga poklicali v Königsberg, kamor je že prodril sloves o njegovem nadarjenem glas. V Königsbergu je bil sprejet v deželno gledališče in med temi temnimi, mrkami, vsakemu čuvstvu tako tujimi in hladnimi Prusi žel svoje najlepše lavorite. Dolga leta je bil ta solnčni mladenič z juga ljubljence Königsberga. Naravnost odtrgati se je moral od Vzhodne Prusije, da je smel slediti vabilom, ki so ga klicali v državno gledališče v Wiesbaden, v Kassel na državno opero, v Ehrfurt, v Karlsruhe na državno gledališče, kjer je povsod prepeval opere in operete. Toda hotel je videti še več. Nastopil je slavno gostovalno pot, ki ga je pripeljala zopet v Wiesbaden, v Augsburg, v Breslau in slednjič tudi na državno opero v Kopenhagenu.

Narodni socializem je takrat v Nemčiji začel svojo gonjo proti inozemcem in lov za nenemškimi umetniki. Naš Darian je imel povabila na največje odre v Nemčiji, pa se je raje odločil, da se vrne v

ske univerze dr. Ramovš, mestne občine Ljubljana, Maribor in Celje ter 50 slovenskih kulturnih, gospodarskih in strokovnih organizacij in ustanov. Se vsi pridružujejo v akciji Kluba prekmurških akademikov izraženi zahtevi prekmurskega ljudstva, da se takoj odobri kredit, s katerim se v šolskem letu 1935-36 zagotovi otvoritev 5. razreda na gimnaziji v Soboti in da se zagotovi, da se ta gimnazija v 4 letih izpopolni v državno 8 razrednico. Kr. vladi je bila spomenica odposlana 22. decembra 1934.

Tak je torej prvi res prisrčen objem, ki so ga deležni Prekmurci s strani Slovencev.

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM
nitka v dvojni vijajnici
svetlobna množina v dekalumenih

svojo domovino. Na poti domov grede je pridel še nekaj lavorite k svojemu slovesu z zelo uspešnim gostovanjem v Gradcu. Doma je zelo uspešno nastopil kot gost v Zagrebu in bi bil brez dvoma še dalje časa osrečeval domovino s svojim krasnim petjem, saj še nismo pozabili njegovih mojstrov, ki jih je pokazal Mariboru, ko je pel Bachov oratorij in Händelovega »Mesijo«, ko bi ga ne bila izsledila osrednja državna gledališka agentura in ga zaprosila, naj se vrne nazaj v Nemčijo. Ado Darian je povabilo sprejel, saj je pomenilo za njega veliko zadostenje in veliko umetniško priznanje, ker je bil kot prvi jugoslovan poklican nazaj v narodno-socialistično Nemčijo in je eden med prvimi inozemci sploh, ki jim je bilo omogočeno umetniško delovati v novi Nemčiji. In tako je odpotoval Darian na državno gledališče v Hamburg lani koncem oktobra. Hamburg ga je sprejel z veliko radostjo, kar pričujejo laskave kritike v krajevem, kakor tudi v velikem državnem tisku. Gostoval je 25 krat zaporedoma v opereti »Logarjeva Krista« in se mora zopet vrniti nazaj, da odpoje nova gostovanja v operetah »Dunajska kri« in »Cigan-baron« do 15. februarja. Samo za svojo desetletnico umetniškega dela si je izbral ta kratek odih, da jo bo mogel proslaviti med Slovenci, na njihovem slovenskem pevskem odru.

Toda v žepu nosi že več nadaljnih pogodb z nemškimi gledališči. Iz Hamburga bo moral takoj v Monakovo za dalje časa, kjer bo pel »Dunajska kri« in »Careviča« v Gärtnerplatztheater. Iz Monakovega se bo v poletju selil v državno opero v Duisburgu, da nastopi v nekaj najlepših operetah.

V soboto bomo imeli priliko, da slišimo tega mladega, a že po Evropi slavnega slovenskega pevca v vlogi princa Suchonga v »Deželi smehljaja«. Naši gledalci upravi se moramo zahvaliti, da je od svoje strani to gostovanje omogočila, in nam dala priliko, da ocenimo umetniško življensko pot Dariana, ki nas je zapustil kot nasmejan nadebudni fant in se vrača med nas kot ravnokar nasmejan a dozorel umetnik, od katerega pričakujemo, da bo čisto zastopal svojo slovensko in jugoslovansko domovino povsod v tujini, kamor ga je gnala ljubezen do pesmi, ki mu jo je dala s svojo krvjo slovenska mati.

Poljčane

Table-tenis turnir za prvenstvo Dravinske doline. V nedeljo, dne 30. dec. je priredil tukaj SK Boč velik ping-pong turnir, za katerega je daroval g. P. Pristoini lep prehodni pokal. Turnirja so se udeležili najboljši igralci SSK Maribora, SK Jugoslavije, SK Celje, SK Slovenske Konjice in SK Boča. Prvak Dravinske doline je postal Čoh (Jugoslavija, Celje), ki si je tudi priboril po napeti borbi s Senekovičem prehodni pokal SK Boča. Kot drugi se je plasiral Senekovič (SSK Maribor). Tretji je bil Regner (Jugoslavija, Celje), četrti pa Tišler (SSK Maribor). V double gospodov je zmagal par Čoh-Regner (Jugoslavija) v hudi borbi s parom Senekovič-Korenčan (SSK Maribor).

Prof. Silvo Breskvar:

Glasniki iz vesolja

Silno na široko so razmetani svetovi v prostiranosti vesolja. Neizmerne praznine ločijo zvezde med seboj. Le v osončju so premične tesno priključene na osrednje telo. Gledana iz vesoljnih daljav ni sončna družina večja od pike! Še tako močan daljnogled, postavljen na najbližjo zvezdo neba, ne najde nobene sledi o svetovih, krožečih okoli drobne, svetle točke — našega Sonca.

Naše osončje je neznatna oaza v puščavi samote, s katero je obdan okrog in okrog. Najimnejši sel — svetlobni žarek — poslan od najbližje zvezde, ga doseže po dolgih štirih letih. In vendar meri svojo pot s hitrostjo bliska. Vsako sekundo se pože ne naprej za 300.000 km. Od ostalih sosedov potrebuje svetloba 10, 100 in več let. Na nebu svetijo tako oddaljene zvezde, da potuje njihov žarek desetletisoč in stotisoč, preden doseže na Zemljo. Naš razum se teh strašnih daljav ne more predstavljati. Vzlic temu je našel sredstva in poti, da jih je izmeril. V tem leži veličina človeškega duha.

Najboljša zveza med svetovi so razni žarki, od katerih so svetlobni najimnejši. Ti lahko potujejo na milijone let, dokler ne oslabe v taki meri, da ne učinkujejo več na silno občutljive priprave zvezdoslovca. Drugo vez tvori privlačnost, tista nevidna sila, ki izhaja z slehernega delca snovi. Z njo skuša vsaka zvezda prikleniti nase vse ostale. Čim več snovi je v zvezdi, tem večja je njena privlačnost. Lažje zvezde morajo biti pokorne težjim. Ta zakon, ki v nobenem primeru ne dopušča izjeme, ustvarja železni red v vesolju ter povzroča toliko občudovano ubranost ali harmonijo v gibanju svetovnih teles.

Pa še neko zvezo poznamo. To so pravi zvezdni sili, nemirni Ahasveri svetovnega prostora. Kosi snovi so, veliki kot pest ali kot človeška glava. Le redki med njimi se ponašajo z večjim obsegom. V družbi ali posamezno blodijo od pravekov

Čim globlje dospe v ozračje, tem večja sila zavira njegovo hitrost, dokler je popolnoma ne uniči. Potem spodnebni samo še pada kakor kamen, ki ga spustimo iz roke. V trenutku, ko izgubi hitrost, s katero se je pripodil iz vesolja, se napetost pred spodnebnikom stisnjenežnega zraka izravna z okolico. Tedaj nastane močan tresk, ki ga slišimo kot grom. Ker preneha čezmerno trenje, se spodnebni ohladi in izgubi svoj sijaj.

Po svoji sestavi so ta spodnebna telesa iz raznih kamenin, ali iz kovin — v glavnem iz železa — ali pa mešanica obeh. Vse prvine, iz katerih so zgrajena, najdemo tudi na Zemlji. Tu imamo neposredni dokaz, da je snov v vesolju povsod enaka.

Spodnebniki kažejo v svoji zgradbi in sestavi neke posebnosti, po katerih je moči spoznati, ali je kak kos snovi spodnebnega izvora ali ne.

Padeč teh železnih in kamnitih kosov na Zemljo je redka prikazen. Iz pradednih časov imamo poročila o takih primerih. V spodnebnikih so videli božje poslane. Iz spodnebnega železa so kovali sablje in bojne meče, ker so mu pripisovali čudovite, nadnaravne moči. Neki spodnebni ima pri Mohamedancih visoko čast. Vzidan je v steno njihovega največjega svetišča v Mekki. — Leta 1908 je padel v Sibiriji velikanski spodnebni (oz. roj spodnebnikov). Prihrumel je s tako silo, da je uničil gozdove na desetine kilometrov daleč na okoli. Povzročil je potres, ki so ga zaznali celo v Evropi in drugod. Nekeč (morda pred tisočletji) je padel v državi Arizoni v Ameriki tako orjaški kos, da je izkopal poldrugi km široko žrelo ter se zarinil par sto metrov globoko v Zemljo! Velikost in teža teh spodnebnikov mora biti izjemno velika. Gorje kraju, kamor padejo! — V naših krajih so imeli nekateri dne 11. decembra 1934 redko priliko, prisostvovati padcu spodnebnika.

Te veličastne prikazni ne smemo zamenjati z utrinki, ki se pojavljajo sleherni noč. Povzročajo jih drobni, niti gram težki drobci snovi. Zažarijo na isti način kakor spodnebniki. Radi neznanosti ne dosežejo zemeljskega površja, ker se že prej

razblinijo v pline. Spadajo k našemu osončju. Spodnebniki pa nimajo v njem domovinske pravice, temveč prihajajo k nam iz medzvezdnih prostorov. Njihov nastanek in pomen nam je popolnoma neznan.

Januarsko nebo. Nad jugovzhodom žari Sirij, »Pasja zvezda«, najsvetlejša stalnica neba. Njen žarek potrebuje skoraj 9 let, preden doseže Zemljo. Sirij pripada našim najbližjim sosedom v vesolju. Desno nad njim se razpenja prelepi Orion. Še višje je Bik, čigar »Deževnic« so nabrane v obliki brane. Visoko nad jugom bleste Gostosevci. Najvišjo lego na nebu zavzema izmed svetlejših zvezd bela Koza v ozvezdju Voznika. Zahodno stran južnega neba zavzemajo: Pegaz, Ribi, Kit, Eridan in ostala manjša ozvezdja. Na vzhodni strani se Veliki lev z Regulom dviga iznad ozvezdja. Na vzhodni strani se Veliki lev z Regulom dviga iznad ozvezdja. Bolj proti jugu vidimo Prokijona v Malem psu, nad njim pa migljata dvojčka Kastor in Poluks. Na severnem nebu je napravil Veliki voz že pol poti od najnižje do najvišje lege. Svoje oje ima obrnjeno navzdol. Njemu nasproti, onkraj Severnice tonejo pod obzorje poletna ozvezdja, med njimi Lira z Vego in Labod z Denebom. Rimska cesta se boči v dokaj navpičnem loku preko neba.

Merkur se pojavi na koncu meseca na večernem nebu, kjer se sestane z Venero.

Mars je v Devici ter vzhaja pred polnočjo. Spoznamo ga po njegovi izrazito rdeči barvi.

Jupitra zapazimo šele proti koncu noči; Saturn pa izginja v žarkih zahajajočega Sonca.

Luna se sestane z Jupitrom 1. januarja, s Saturnom 8., z Maritom 26. Ponovno obišče Jupitra in Saturna 29. oz. 31. januarja.

Zanimivo bo že omenjeno srečanje Merkura in Venera na večernem nebu. Njuna medsebojna razdalja znaša takrat komaj premer čipa.

5. t. m. mrkne Sonce prav neznatno. Luna pa 19. januarja popolnoma. Pri nas je viden ob lepem vremenu le konec luninega mrka, in sicer takrat, ko bo vzhajal od zemeljske sence okrnjeni čip.

Liubljanske vesti:

Smrtna nesreča na žel. progi

Ljubljana, 2. januarja.

Na starega leta dan se je pripetila na železniški progi blizu Viča žalosten dogodek, o katerem so ljudje najprej mislili, da gre za samomor, pozneje pa, da gre za zločin, medtem ko je današnja policajska preiskava pokazala, da gre skoraj nedvomno za smrtno nesrečo.

Okoli pol 11 zvečer je šla čez železniški prelaz, ki vodi z Viča proti vasi Brdo zasebnica Terezija Sengerjeva z Viča, ki je opazila, da leži v jarku človeško truplo. O tem je obvestila policijsko stražnico na Viču.

Na lice mesta so prišli stražniki z Viča, ki so v jarku našli nezavestno in hudo ranjeno dekletko, staro okoli 20 let. Dekle je bilo skoraj v zadnjih izdihljajih. Na glavi je imela veliko rano ter je močno krvavela. Tudi obraz je bil povsem razbit tako, da ni bilo mogoče ugotoviti, kdo bi bila. Viška stražnica je takoj telefonično poklicala reševalni avto, ki jo je prepeljal v bolnišnico. Trud zdravnikov pa je bil zaman, zakaj na praznik dopoldne je dekletko za posledicami umrlo.

Niti policija, niti bolnišnica pa nista vedeli, kdo bi bila nesrečna mladenka. Medtem pa so se na Viču raznesle vesti — nekatere prav fantastične — o žalostnem dogodku na železniški progi. To je slišala zasebnica Janežičeva, stanujoča na Brdu 36, v občini Šiška. Odsila je najprej na viško stražnico, od tam pa so jo napotili v bolnišnico, kjer

o poziv meščanom! Danes pridejo v Ljubljano francoski bojovniki, ki se vračajo z Oplenca v svojo domovino. Po sprejemu na kolodvoru se podajo dragi gostje v povorki po Masarykovi, Tyrševi in Sebelburgovi ulici čez Kongresni trg, Vegovo ulico na Napoleonov trg ter po poklonitvi vračajo po Gosposki ulici čez Kongresni trg po Wolfovi ulici, Marijinem trgu in Miklošičevi cesti na kolodvor. Pozivam hišne posestnike, da ob teh ulicah, cestah in trgih izobesijo državne zastave na pol droga. — Predsednik: Dr. Dinko Puc, l. r.

o Tudi v Ljubljani črtnje cveto, ne samo v Dalmaciji. Na svojem dvorišču imam črešnje, ki se je drugi dan po novem letu razcvetela kakor vijolice na pritrjeni vejici. To vejico od moje črešnje izročam kot vošilo za Novo leto 1935 uredništvu »Slovenca« in prosim, da priobči v »Slovenca«, da tudi v Ljubljani cveto črešnje. — Z odličnim spoštovanjem, Kegu Ivan, posestnik, Ljubljana, Bohoričeva ulica 10.

o Tvrda Bača, podružnica Ljubljana, je darovala mestnemu socialnemu uradu za novoletno obdaritev revnih družin 200 parov čevljev.

o Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 20. januarja ob 14.30 v dvorani križiškega samostana v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Člani so vkladno vabljeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

o Združenje brivcev, trizerjev in lasuljarjev v Ljubljani obvešča svoje člane, da je kr. banska uprava v toliko uveljavila novo naredbo o odpiranju in zapiranju obratovalnic glede brivske in frizerske stroke, da morajo biti brivnice v okoliših mesta Ljubljane ob nedeljah ves dan zaprte. Glede praznikov in glede dnevnega odpiranja in zapiranja lokalov pa velja da nadaljnega še stara naredba, na kar Združenje svoje članstvo posebno opozarja. O uveljavljanju nove naredbe radi odpiranja in zapiranja bo članstvo pravočasno obveščeno. (33)

o Poskusen samomor mladega jetnika. Včeraj dopoldne je bil poklican v sodnijsko palačo reševalni avto. Tam si je namreč na grozen način hotel vzeti življenje gojenec pobojskevalnice, mladoletni jetnik Franc Samec, rojen l. 1916 v Verne an der Lippe v Nemčiji in pristojen v Radeče, sirota brez staršev. Samec je bil oddan pred dobrima dvema letoma v pobojskevalnico ter je bil ves čas v pobojskevalnici miren in dostojen. Včeraj pa se je zaprl v stranišče ter ga dolgo časa ni bilo ven. Sluteč najhujše, so dali predstojniki s silo odpreti stranišče ter so tam našli Sameca močno krvavečega. Z dietom, ki ga je izmaknil iz delavnice, se je Samec sunil v levo stran trebuha ter si prizadel smrtonosno rano. So ga so prepeljali v bolnišnico, je bil ves čas nezavestno ter zdravniki resno dvomijo, da bi mogel mladenič okrevati. O vzrokih poskusnega samomora ni znano ničesar podrobneje.

o Osumljen roparskega napada. Pred dnevi je ljubljanska policija prejela od mariborskega okrožnega sodišča tiralico za brezposelnim mizararnim pomočnikom J. C. Ta je bil namreč osumljen, da je

Javna sodna dražba

se vrši do 6. januarja 1935 dnevno od 9. do 12. in od 15. do 18. v trgovini »Jugosloven«, preje A. Raabberger, Miklošičeva cesta št. 34. Gramofoni, plošče, radio aparati, zvočniki, radio potrebščine, veliki gramofoni za kavarne, koncertne dvorane itd.

Kulturni obzornik

Stoletnica himne »Hej Slovani«

V poplavi raznovrstnih osebnih, organizacijskih in kulturnih jubilejev obhaja letos Slovaška stoletnico svoje prve himne Hej Slovani. Jubilej se vrši sicer brez posebnih zunanjih manifestacij, a Slovaki se ga spominjajo s tem večjo ljubeznijo in narodnim navdušenjem. Ker je ta himna pre svojo popularnost postala skupna last vseh Slovanov kot »Hej Slovani« in po nji je prilagojena tudi »Hej Slovenca«, naj naslednje vrstice pokažejo dobo in okoliščine njenega postanka tudi za slovenske čitatelje.

Njen avtor je Slovak Samo Tomašik (1813–87), protestantski duhovnik. Kot nčenec narodnega buditelja Benediktija, ki je vzgojil mnoge narodne delavce, je zložil številne pesmi in zgodovinske povesti, ki vsaka podaja kos slovaške preteklosti.

Tomašik je že kot chýžianski župnik šel na bogoslovne študije v Berlin. Pot ga je peljala skozi Prago, kjer je njegov rojak J. Kollár objokoval usodo slovaških plemen na Polabskem. Tudi se je navduševal s češkimi narodnimi voditelji za slovaško idejo. Jungman, ki je bil z Dobrovskim duša češkega preporoda in tvorec pismene češčine, je gledal na slovaški jezik s spoštovanjem in je sprejel v Prago doše Slovake z odprtim naročjem. Tudi Tomašika je razveselil priarčen sprejem v krogu čeških buditeljev. Toda njegovo navdušenje slovaško in slovaške srce ga je hudo zbolelo ob pogledu na narodno mlačnost srednjih vrst, med katerimi je bila germanizacija dosegla na žalost to

je dekletko ležalo na parah. Po obrazu, ki je bil ves krvav, Janežičeva ni mogla spoznati svoje pogrešane hčerke, pač pa jo je nedvomno spoznala po obleki. Ponarečenka je bila Rozi Janežičeva, rojena 1915 in uslužbenka kot frizerska vajenka pri mojstru Loborecu na Rimski cesti.

Zaradi dneva pred praznikom je bila Rozi zaposlena do 9 zvečer v obratu, nato pa je odšla po Tržaški cesti proti domu. Na Viču je morala prekorajiti železniško progo. Kakor skiepa policija, se je nesreča pripetila nekako ob 22.15, ko se tam križala tržaški osebni vlak in pa tovorni vlak iz Ljubljane. Dekle se je najbrž izognilo osebnemu vlakcu, zgrešila pa je tovorni vlak, katerega lokomotiva jo je butnila v glavo, ji prizadelala smrtno poškodbo ter jo pahnila v jarek ob progi. Kmalu za tem jo je našla Sengerjeva.

Pokojnica je bila pridno in vestno dekletko. Mamec maja bi morala delati pomožniški izpit ter si je nato nameravala utvariti samostojen obetaj kje na Viču. Imela je tudi že ženina, nekoga mladšega obrtnika v okolici. Za dobro mladenko, ki ji je nepriznana smrt prekrizala velike življenjske načrte, žaluje vsakdo, ki jo je poznal.

V zvezi s tem dogodkom so se razneale po Viču vesti, kakor da bi bila mladenka žrtve roparskega napada in da je bila Rozi umorjena poprej, nato pa zavlečena na železniško progo. Policija pa te domneve zanika. Vendar je o dogodku uvedena etvarna preiskava.

v družbi z nekim sokrivcem napadel dne 25. novembra posestnika Iv. Sekirnika od Sv. Katarine pri Rogški Slatini. Neznana napadalca sta podrla Sekirnika na tla in mu vzela ves denar, to je 4300 dinarjev. J. C. je bil osumljen tega napada, vendar pa je kmalu izginil. Policija ga je sicer včeraj zaslišala, vendar pa aretiranec z vso odločnostjo zanika vsako krivdo.

Pluj

Poroka. V cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptujtu sta se dne 30. dec. 1934 poročila Franc Fras, kovač iz Hlapencev in Marija Kolarič, najemnica iz Spuhlje. Obilo sreče!

Smrtna kosa. V Kicarju je umrl ugledni posestnik Franc Hamersček v starosti 77 let. Naj v miru počiva!

Aretilan tat koles. Policija je aretila mladega človeka, ki se je klatil po Ptujtu brez posla in brez sredstev. Na policijski stražnici so našli pri njem poselsko knjižico na ime Julija Lepenik, pod katerim imenom je tudi živel. Ko so mu malce vest izprašali, so prišli na sled, da so napravili dober plen, kajti aretiranec se zove Ivan Habersček iz Zg. Kungote in je kljub mladosti že star grešnik. Dosedaj je priznal tatvino 8 koles in raznih drugih predmetov. Poselsko knjižico je ukradel hlapcu Lepeniku. Možakarja, ki je priznal svoje grehe in ki je od oblasti že delj časa zasledovan, so izročili sodišču.

Št. Jernej

Bukey se je podrla na posest. sina Bratko-viča iz Gornjega Vrhopolja. Težko ranjenega — zločimno ima najbrže hrbtenico — so ga na zaslišanju nosili prinesli domov, odkoder so ga odpeljali v bolnišnico.

Tragično umrlega Franceta Brdika z Vel. Bana, ki je bil na sv. večer zaboden, so ob veliki udeležbi vernikov slovesno pokopali v Šmarju. Na kraju žaloigre se je na dan pogreba popoldne mudila komisija, ki si je ogledala dejanski stan in zaslišala več pri.

Nevaren zet

Pripeljal se je s Hrvatskega da bi ustrelil tasta

Maribor, 2. januarja.

Iz Rač nam poročajo o razburljivem dogodku, ki se je pripetil v sosednjih Dobrovcih pri posestniku Tomažu Ferku. Ta ima v Miholjanah pri Zlatarju na Hrvatskem zeta Josipa Lovrenčiča, s katerim živi v svaštstvu. Pravdala sta se za nelo zemljo in od tega časa je Lovrenčič obetal tasta maščevanje. Pred nedavnim mu je pisal pismo, v katerem grozi Ferku s smrtjo. Ferk je pismo izročil orožnikom, ki so nato obvestili sodišče, kar je Lovrenčiča še bolj razburilo. Te dni se je sam pripeljal v Dobrovoce v družbi nekega tovariša. Oglasil se je najprej pri vsaku Ivanu Gredlu. Med tem pa je odhitel tovariš k Ferkovim ter jih svarsil pred besnim zedom. Ferkovi so zaklenili obojna hišna vrata ter s strahom pričakovali, kaj bo. Lovrenčič je res prišel v mraku, poskusil

velikih uspehov. Posebno je to spoznal v gledališču, kjer je bilo ravno na sporedu češko delo. Češka publika je bila zelo hladna in ni pokazala nobenega zanimanja in ljubezni za domačo stvar.

Razočaran je bil, da vprav v Pragi, o kateri je mislil, da v nji bije žila slovaške misli, ki naj bi raznašala sočnost slovaške ideje med raztresene brate — da je ravno v Pragi našel tako malo umevanja za Kollárovo slovaško bodočnost. V tem razpoloženju in v upanju na boljše bodočnost matere Slavije je nastala budnica »Hej Slovani« z nadpisom »Na Slovanec« l. 1843.

Obenem jo je izdal v slovaščini pod imenom »Hej Slovači« in je bila s svojo vsebino zelo prikladna za slovaške razmere pred revolucijo. Posebno navdušeno pa je donela za časa Hurbanove reakcije. Za napet je vzel melodično poljsko mazurko. Pogumno izražena misel je odprla pesmi pot v široke mase naroda.

Le pod vidikom zgodovinskega okolišča in tedanjih filozofskih nazorov se moremo živeti v teh par vrstic in zajeti njih globoko vsebino. Himna Hej Slovani je pesem samozavesti in ponosa, ne pa jadikovanja, kakor bi to lahko misliti ta, ki ne pozna slovaške duše. V teh par vrsticah je izrazil Tomašik slovaško in slovaško vero, ki se zreali posebno v poetizmi največjega slovaškega pesnika Hviezdoslava in v delih Vajanskoga.

Tomašik je v Pragi ob 50 letnici himne doživel prave triumpfe. 60-letnico je obhajal z njim ves narod četudi v sužnosti. Hotel je dokazati, da tudi po uknjenju Slovaške Matice in gimnazij, naj pridejo še takšne nevihte, ostane zvest, trden, »kakor zidi grada«. Gorje pa temu, »kdo odpada«. Koliko resnice je za danes!

Mariborske vesti:

Novoletno voščilo lavantinskemu škofo

Na novega leta dan ob 11 je mariborska duhovščina z g. prošom dr. Maksom Vraberjem na čelu prišla k mariborskemu škofu, da mu izroči novoletne čestitke v imenu duhovščine in vernega ljudstva lavantinske škofije. V pozdravnem govoru je proš dr. Maks Vraber poudarjal, da nam je preteklo leto poleg bridkih ur velike narodne nesreče prineslo tudi povsem nov pojav, ker so namreč dosedaj brezbržni brezverci prešli v ofenzivo, in nepriznane močno aktivnost proti katoliški cerkvi doma in po vsem svetu. Treba je, da na ta verski val odgovorimo z močno obrambo, za katero smo se Lavantinci začeli prav posebno utrjevati z evharističnim kongresom, ki se je vršil pod vodstvom Prezvišenege. Da bomo pa mogli v prihodnjem letu uspešno vršiti svoje dolžnosti pod vodstvom Prezvišenege, naj nam božje dele da svoje darove milosti, moči, vztrajnosti in ljubezni.

Prezvišeni nadpastir je odgovoril na te čestitke z besedami zahvale, prošnje in želje: »Za-

o Silvestrovanje. Srečno, brez večjih pretrsov je preživel Maribor Silvestrovo noč. V dvorani Zdravne gospodarske banke je bilo zelo živahno. Tam je priredilo pevsko društvo Maribor svojim prijateljem prijetno in veselo slovo od starega leta. Za razpoloženje so skrbeli pevci »Mariborac«, ki so pod vodstvom kapelnika Gašperiča neumorno peli same vesele. Za zabavo sta tudi skrbela pristna priška šaljivca g. učitelj Kotnik in g. Matija Trstenjak, ki sta spravila s svojimi originalnimi domislicami v dobro voljo še take čemerneže, prehod v srečno novo leto pa je opravil g. ravnatelj Hrastelj, ki je vsem prijateljem »Mariborac« v nagovoru izrekel iskrena voščila. Silvestrovanje »Mariborac« bo ostalo vsem v najlepšem spominu. — Veselo je preživel novoletno noč tudi mariborska okolica. Letos so meščani v izrednem številu napolnili okoliške postojanke v Kamnici in Radvanju ter tam silvestrovali. Tudi na Pohorju je bilo živahno.

o Darovanje za afriške misijone bo na praznik Treh kraljev v nedeljo popoldne v mariborskih župnih cerkvah.

o Magdalenci imajo drevi (četrtak 3. 1.) ob 20 na odru sestanke. Vsi!

o Smrtna kosa. Na Aleksandrovi cesti 39. je umrla v starosti 78 let zasebnica gospa Terezija Holcman. Naj počiva v miru!

o Računi mestne občine. Mariborska mestna občina, oz. njena podjetja izdajajo kopo računov, ki bi morali biti po novih predpisih vsi kolekovani. Izračunali so na občini, da bi morali nastavit dva posebna uradnika, ki bi samo kolekovala račune. Mariborska občina je radi tega predlagala finančnemu ministrstvu, naj se ji dovoli pavaliranje kolekovine.

o Ljudje izginjajo. Že pred dnevi se je napotil viničar Ivan Jenuš iz Ruperč v Maribor, da bi nekaj nakupil. Vrniti bi se moral še iste dne nazaj, pa ga še do danes ni domov. Oblasti so uvedle za izginulim poizvedovanje. Jenuš je star 29 let, plavalas, suhega podgolgovatega obraza in srednje postave.

o Konkurzi v minulem letu. Gospodarska kriza minulega leta se je zrealila pred vsem v konkurzi in poravnava. Pri mariborskem okr. sodišču je bilo vloženih 14 konkurzov, od tega 10 uvedenih in 6 končanih. Poravnav je bilo vloženih 19, uvaženih 11 in vseh 11 tudi končanih.

o Nesreča pri podiranju. V Dupleku je podiral Janez Gomzej drevje. Pri tem se je zavalilo deblo nanj ter mu zdrobilo levo koleno. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

najprej pri vratih, ko pa jih je našel zaklenjena, je stopil k oknu ter ustrelil s pištolo v sobo. Kroglja je udarila tik Ferka, ki je sedel na postelji, v steno. Nato je šel v šupo po sekuro in začel razbijati vrata. Ferk se je postavil z drugo, oborožil je enako tudi mlinarja in oba sta strazila vrata. Ko je zet izdolbel primerno luknjo ter opazil na drugi strani vrat oboroženo dvojno stražo, je ustrelil parkrat skozi odprtino. K sreči krogle tudi sedaj niso zadele. Nato je nasilen zet še nekajkrat ustrelil pred hišo, potem pa se je izgubil v noč ter zopet odpotoval. Vsi trdi od strahu so Ferkovi prebili noč ter naslednjega dne prihiteli k orožnikom in povedali, v kak strah jih je spravil sorodnik s Hrvatskega. Orožniki so napravili prijavo, mariborsko sodišče pa bo sporočilo sodnji v Zlatar, naj ukrene potrebno proti nevarnemu Lovrenčiču.

Pesem polna življenja! Ni čuda da je žela po slovanskem svetu toliko uspeha. Ker je pa postala last vseh Slovanov, nekako »vseslovanska himna«, so Slovaki vzeli za svojo narodno himno pesem »Nad Tatron sa blýskat«.

Belokranjska kolednica

Značaja tekočih praznikov primerno je izdal slikar in skladatelj Saša Šantel kratko skladbo, za enoglasen spev s spremljavo klavirja. V njej je uporabil belokranjski koledni motiv doslovno v melodiji in besedilu, pa mu pridal precej pestro ornamentarno spremljavo. Melodičen potek pesmi ima pristno belokranjsko karakteristiko. Majhen ambitus v obsegu kvarte in dolgovozno ponavljanje kratkega dvotaktnega motiva, kar se sklada z že malec orientiralnim značajem tega ljudstva in se javlja v vsaj njegovi ljudski umetnosti z značilno ornamentiko. Glasbena snov, ki je zajeta v klavir, se s to tipiko polno ne sklada, temveč je precej individualistično poleg zamišljena. To po vzorcu bolj zapadnjaške kompozitorne tehnike s polno diatonsko akordiko, pa arhitektonsko sloveča na variacijskem principu ter se precej samostojno oblikuje pod nemoteno ponavljanje se pevske melodije. V tem nastaja sicer z ozirom na celotno povezanost nesoglasje med pevsko linijo in klavirsko glasbeno snovjo, ker se kolektivni moment z individualnim ne krije in je tudi v istem celotnem pogledu pristni narodni element zabrisan. Menim, da bi bilo morda umestno, če se že enkrat uveljavil individualni pogled na stvar, tudi pevski motiv sam svobodneje ob tem pogledu obdelati. Toda če stopita stillo analitični pogled v ozadje, dobí skladba po svoji kompozitorni zamisli in zgrajenosti značaj lepe vrednote, ker je smiselno zgrajena in pestro obdelana, in bo zato mogla hvaležno služiti bodisi v domačem krogu,

hvalim se vsem duhovnikom in laikom, ki so karoli v preteklem letu storili za verski prosep in posebej še onim, ki so sodelovali pri organizaciji tako lepo uspelega evharističnega kongresa v Mariboru.

Ravno tako je tudi naslovil na nje še besede prošnje, da vztrajajo v tej zvestosti do Cerkve in do dela. Posebej še prosí, da bi ravno tako vsi delali za odlično udeležbo pri evharističnem kongresu v Ljubljani in da bi se v celoti posrečila akcija pri pobiranju podpisov za beatifikacijo Slomška. Zato pa je želel, da bi Bog dal vsem duhovnih in telesnih moči in dobro voljo, ki so jo angeli obljubili ljudem na zemlji, kakor sv. oče poudarja v svojem božičnem nagovoru: »Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.«

Nato se je Prezvišeni razgovarjal s posameznimi člani deputacije in jim je v razgovorih poudarjal še posebej važnost katoliškega tiska z željo, da bi kljub vsem gospodarskim težavam mogel izvrševati svojo važno apostolsko nalogo.

o V novoletni noči strel v prsi. V Radvanju si je v novoletni noči prestrelil 22-letni Karl L. s samokresom prsi. Propeljali so ga v bolnišnico.

o Ne sedem, temveč eno leto. V novoletnem »Slovenca« smo poročali o izidu razprave proti šestim mladim ljudem, ki so bili obtoženi komunistične propagande. V poročilu se je pri telefonskem prenosu vrnila pomota. Prvi obtožene Bogomir Kramar in obsojen na 7 let, temveč na eno leto in tri mesece strogega zapora.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče novosti:

Bücker: Wer mich gefunden — findet das Leben. 15 premisljevanj rožnega venca. 140 str., kart. 20 Din. — Csaba: Was ein heranwachsendes Mädchen wissen muss. 134 str., vez. 56 Din. — Csaba: Was ein erwachsenes Mädchen wissen muss. 163 str., kart. 46 Din. — Geryly: Wege des Mädchens von heute. 219 str., kart. 56 Din. — Geryly: Das gebildete Mädchen. 192 str., vez. 72 Din., kart. 52 Din. — Jaegher: Eins mit Jesus. 107 str., kart. 32 Din. — Schmöger: Heiliges Heldenm. Slike iz življenja katoliških mož in žena. 329 str., kart. 80 Din. — Schneider: Vom Priestertum der Frau. 58 str., nevez. 18 Din. — Schneider: Morgen wird ich 21. Dnevi odločitve v življenju mlade deklice. 188 str., vez. 56 Din. — Schneider: Der Fahnenträger. Pesem mlade duše. 93 str., kart. 36 Din. — Tillmann: Aus Gottes Wort. Kratko svetopisemsko branje za vsaki dan. 323 strani, vez. 54 Din.

DRAMA — Začetek ob 20

Cetrtek, 3. januarja: Matiček se žení. Red Sreda. Petek, 4. januarja: Gugalnica. Red A. Sobota, 5. januarja: Orlík. Red B.

OPERA — Začetek ob 20

Cetrtek, 3. januarja: Carmen. Red Cetrtek. Petek, 4. januarja: Zaprtio. Sobota, 5. januarja: Delata smehljaja. Opereta. Gostovanje tenorista Ada Dariana. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 3. januarja ob 20: Zalužji ostali. Red B. Zaključne cone. Petek, 4. januarja: Zaprtio. Sobota, 5. januarja ob 20: Izgubljeni valček. Red C.

Filatelija

Novih dobrotelnih znamk v zadnjem času ni izdala samo Avstrija, marveč tudi Belgija, Luksenburška, Nizozemska, Nemčija in Svica: Nemčija vrednote 3 (+2) pf., 4 (+2) pf., 5 (+2) pf., 6 (+4) pf., 8 (+4) pf., 12 (+3) pf., 20 (+10) pf., 25 (+15) pf., 40 (+35) pf., Svica pa štiri vrednote »juventute-znamk« in sicer 5 (+5) rap, 10 (+5) rap, 20 (+5) rap in 30 (+10) rap. — V Posarju so dobrotelne znamke, izdane l. 3. 1935, dobile pretilsk »Volksabstimmung 1935«.

Nove spominke znamke: V Čehoslovaški Dvofakova spominška znamka (50 h), v Nemčiji Schillerjevi spominški znamki (6 in 12 pf.).

Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani je imelo dne 22. dec. 1934 lepo uspešno božičnico. Društvo ima redne sestanke vsako sredo ob 20 v posebni dvorani restavracije »Zvezda«.

Kronika št. 4

Številka, ki je posvečena spominu pokojnega kralja, prinaša najprej dva članka o generalu Maistru (Dolar: Kaj nam je pomenil gen. Maister kot vojak, ter Glaser: Maister-Vojanov kot pesnik). Prof. Kidrič priobčuje članek Prešeren in ljubljanske uršulinke, kjer nanovo datira Prešerenovo pesem »Nuna in kanarček«, ter odbija, da bi bil Prešeren pisatelj paskvila na m. Ignacijko, ki tudi sicer ni imela zveze z takratnim ljubljanskim tračem. J. Jenko nadaljuje članek: Ko nam je stekla prva železnica, dr. Škerlj pa italijanske predstave v Ljubljani do l. 1765. Dr. Andrejka je zaključil Najstarejše ljubljanske industrije. O znanjosti uršulinske cerkve govori arh. Hus. Ostali članki so še: Baumgartner: Najdbe novcev v Mariboru; Orožen: Celjski meščani in cerkvena zgodovina; Pipp: O zgodovini statistike, ljudskih štetij in popisov prebivalstva; Sone: Razvoj ljubljanskega mestnega vodovoda; Fludernik: Lovstvo v mariborski okolici. V. Ukmar: Pogled na naše glasbeno ustvarjanje; Baš: Topografska dinamika mariborskega polja; Podbevšek: Prvi festival slovanskih plesov, ter Kronika. Vsi članki so bogato ilustrirani.

Jugoslovanski turisti (dec. 1934), ki je pravkar izšel, prinaša poleg drugega gradiva tudi nekaj člankov VI. Regalija, ki se nanašajo na slovenske razmere: Slovenija u ovogodilnoj zimski sportskoj sezoni, V kotu, ki mu ni enakega na svetu (Bohinj), Rekordna tujsko prometna sezona v Sloveniji. Lav. Struna na pliče z smučami na plan ter vabi v naše kraje. Drugi članki opozarjajo na Gorskototar, Orien in Plitvička jezera.

Požar na Silvestrov večer

Kamnik, 1. januarja.

Na Silvestrov večer je požar uničil znano Polakovo vilo nad kamniškimi tovarniškimi skladiščem na Grabnu, last g. dr. Vendelina Meglerja. Po nesrečnem naključju morda zaradi prehudo zakurjene peči ali pa iz kakega drugega vzroka je pričelo goreti v podstrešju. Po 20 uri je nekdo izmed domačih, ki so se baš pripravljali na proznanje Silvestrova večera, začel sumljivo pokanje v podstrešju in ropot, ki ga je povzročala opeka. Takrat je bil že velik del ostrešja v ognju in domači so v strahu uvideli, da ni več nobene rešitve. Poslali so po pomoč in pričeli reševati opravilo.

Vila stoji popolnoma na samem sredi drevja in v Kamniku niso mogli opaziti ognja zaradi izredno goste megle, ki je legla nad mesto. Plat zvona na Zalah in na Suti in je opozoril meščane na ogenj. Prvi reševalci so takoj pomazali izprazniti poslopje, prihiteli so kamniški gasilci in požarna četa iz smodnišnice, ki je dala na razpolago obe brizgalni, končno pa se gasilci iz Duplice. Zaradi velike oddaljenosti od vode in strmega brega, vrh katerega stoji vila, so sploh mislili, da gasilska akcija sploh ne bo mogla. Kamniški gasilci pa so direktno potegnili cevi do kraja požara in nova motorika je z lahkoto zmogla pritisk. Voda je bila na vrhu, vendar pa so se bali, da bi zaradi pritiska nad 18 atmosfer ne popokale vse cevi, zato so naglo razdelili delovanje vseh motorik, tako da je ena oddajala vodo drugi. Na ta način je bila omogočena uspešna akcija in ko je že padalo goreče tramovje s streh, so se gasilci približali poslopju in skozi okno vdrli v gorečo vilo in kmalu pogasili ogenj.

Cene našim listom

»Slovenec« — dnevnik velja mesečno	25 Din
za inozemstvo	35 "
»Slovenec« — nedeljski mesečno	8 "
za inozemstvo mesečno	10 "
»Slovenec« — Ponedeljski mesečno	5 "
za inozemstvo mesečno	7 "
»Domoljub« — celoletno	38 "
pri poverjeniku	36 "
za inozemstvo	60 "
»Bogoljub« — celoletno	20 "
pri poverjeniku	18 "
na boljšem papirju	30 "
za inozemstvo, navadna izdaja	24 "

Koledar

Cetrtek, 3. januarja: Genoveža, devica; Antes, papež.

Novi grobovi

† V Kamniku je mirno v Gospodu zaspal franciškan g. p. Kajetan Kogej, v 67. letu starosti in v 43. letu mašništva. R. i. p.!

† V Ljubljani so umrli: gospa Franciška baronica Wurzbach roj. Eberhart; ga. Fani Schott roj. Pir. Pogreb bo v petek ob pol 4 popoldne. — Gospa Stefanija Sekirnik, soproga polic. stražnika. Pogreb bo danes ob pol 3 pop. Naj v miru počivajo! Zalutočim naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je na novega leta dan umrla gospa Marija Lotrič, vdova po dolgoletnem uradniku Strojnih tovarn in livarn. Pogreb bo v četrtek, 3. januarja, ob poltrih iz hiše žalosti, Sv. Florijana ul. 28. Naj ji sveti večna luč! Zalutočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti vestil

— 60 letnice rojstva je obhajal 2. januarja g. Josip Bernutič, skladiščnik državnih železnic v Kočevju. Svoj čas je več let služboval v Trstu, nakar so se naselil v Kočevju, kjer vrši svojo službo že 15 let. G. jubilarntu iskreno čestitamo!

Gibanje prebivalstva v l. 1934

Tržič. Rojenih je bilo 123 otrok (71 dečkov in 52 deklic) — nezakonskih 9. Razen tega je bilo v ljubljanski bolnišnici rojenih še 8 otrok. Umrlo je v domači župniji 60 oseb, pokopanih je bilo pa na našem pokopališču 62 in sicer 31 moških in 31 žensk. Otrok pod šestim letom je umrlo 19, nad 70 let starih je bilo pokopanih 14. Najstarejši mrlje je v življenju dopolnil 82 let 9 mesecev in 19 dni. Bila je to splošno znana in spoštovana Kurnikova mati iz Tržiča, ki je umrla pol ure pred novim letom. — Porok je bilo v domači župniji 48, oklicev pa 58. — Sv. obhajil je bilo razdeljenih 71.200

Vransko. Rojenih je bilo 59 otrok in sicer 28 moških in 31 žensk; nezakonskih 5. Umrlo je 26 oseb, 13 moških in 13 žensk; odraslih in 7 otrok. Porokov je bilo 9 parov. Pri teh številkah je izredno zanimivo zelo nizko število smrtnih slučajev. Dočim je l. 1933 umrlo 50 oseb, jih je preteklo leto komaj polovica, tako da število rojstev presega umrljivost nad polovico. Torej naš kot še ne bo kmalu izumrl.

Cerknica. V preteklem letu je bilo v cerkniki župniji 82 rojstev, 60 mrljev in 23 porok.

Ostale vestil

— Položnice so prejele v letoletni številki »Slovenec« vsi p. n. poštni naročniki. Vljudo nam vabimo vse, da se jih poslužijo čim največ mogoče še ta teden, da se čim prej uredi pošiljanje lista v novem letu 1935. Po prejeti položnici naj se poravnava naročnina od 1. januarja dalje, obenem pa tudi event. zaostanki iz prejšnjega leta.

— Vzgoji in goji mislonske misli je namenjen »Vestnik dejanja sv. detinstva Jezusovega« za leto 1934. Dobi se v prodajalni »Ničman« v Ljubljani.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, kar se kaže že v malih količinah koristno.

Požar se je vzpričo mirnega ozračja in megle širil razmeroma počasi navzdol, vendar pa je že uničil celo drugo nadstropje in ostrešje, ki se je vdrla. K sreči so reševalci se mogli izprazniti sobe in hodnike, tako da je imel ogenj le malo netiva. Škoda je velika, ker je pogorel ves zgornji del in se je udrl tudi strop v prvem nadstropju.

Na kraju požara se je zbralo gotovo pol Kamnika in človek bi sklepal, da smatrajo ljudje vsak požar za dobrodošlo priliko, da pridejo s svojimi opazkami zasmeševati gasilce pri njihovem delu. Naše gasilno društvo je bilo sicer pri svojem delovanju izven gasilskega delokroga, zlasti zaradi kinopodjetja, že večkrat zaslužno izpostavljeno javni kritiki s strani občinstva, vendar pa je povsem krivično in vse obsodbe vredno, da ljudje izražajo svoje nerazpoloženje haš ob taki priliki, ko zaslužijo člani največje priznanje. Kdor je videl na Silvestrov večer naše gasilce pri delu, ko so s težavo vlekli brizgalne po blatnem in strmim bregu, napeljevali cevi in se med rušenjem gorečega tramovja s strehe izpostavljali nevarnosti, bo pa moral priznati, da so napravili več kakor svojo dolžnost. Lastnik vile g. dr. Vendelin Megler je bil sam prepričan, da ne bodo mogli izpeljati vode na tako oddaljeno višino, naši gasilci pa so dokazali, da je to mogoče in če se ne bi pri prenosu pokvarila ena izmed tovarniških brizgal in če bi prehud pritisk ne grozil pokvariti vseh cevi, bi bila pomoč še uspešnejša. Namestu, da bi v miru in v veseli družbi pričakovali novo leto, so morali izpolnjevanju svojih gasilskih dolžnosti žrtvovati celo noč. Požrtvovalnost naših gasilcev iz Kamnika, Duplice in smodnišnice zasluži pač vse priznanje!

Zajemljiva poročila so namenjena slovenskim deležnikom in deležnicam ljubljanske in lavantinske škofije, pa tudi vsem, ki se zanimajo za napredek na misijonarskem polju. — Vsebinska: Kaj nas uči detinstvo Jezusovo? — Če bi Jezus še prišel kot dete... Dar vere. — Čemu misljoni? — Po širokem svetu. — »Vsi smo bratje in sestre v Kristu...« — Kraljevi prijatelji katoliških misijonov. — Porast katoliške Cerkve. — Veliko da, kdor malo da z ljubeznijo... V severnem snegu in ledu. — Primerjaj! — Razno: Naš VIII. — Nesreča misijonskega letalca-pilota. — Kako si pomagajo? — Dve silki. — Seznan zbirki iz ljubljanske in lavantinske škofije. — NB. Ker vedstvo želi nekaj pristediti v prid misijonski zbirki, prosil, če bi p. n. poverjeniki (po možnosti) sami prevzeli pri »Ničmanu« primerno število »Vestnikov«. Lahko jih zahtevajo tudi po zanesljivi osebi. — Kdor se zanima za »Vestnik«, pa ni ne poverjenik ne deležnik, more dobiti izvod, če daruje zamorčku, ki ima v prodajalni nabiralnik, vsaj dva Din. — Škofijsko vodstvo.

— Silvestrovanje v planinah. Smučarji so pričakali novo leto ob skromnih snežnih razmerah v planinah, zlasti na Kravcu in Veliki planini, kjer so bile poleg turistiške kočje zasedene tudi vse pastirske kočje. Letos je bilo še v predobrem spominu razburljivo lansko silvestrovanje na Veliki planini, kjer so v meglj iskali vso noč v dolino. Kakor vsako leto je bilo posebno živahno tudi letos silvestrovanje v Kamniški Bistrici, kjer je bila na novo leto v kapelici maša, ki jo je daroval g. dr. p. Hadrijan Kokol.

Hubertus Naši domači ljudje

izdelujejo »Hubertus« milo in »Perion« pralni prašek. Zaupajte njihovi sposobnosti. Preprčate se in uporabljate pri pranju le ta dva domača izdelka.

Svoji k svojim!

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 1 od 2. januarja je objavljen »Pravilnik o določanju in vračanju varščin«, dalje »Izmenjava ratifikacijskih instrumentov o trgovinski pogodbi s prilogami med Jugoslavijo in Avstrijo«, »Odredba o razširjenem področju državnega pravnobranilstva« in »Objave banske uprave o pobiranju občinske trošarine v letu 1934/35«.

— Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef«-grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje otekllost ieter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri.

— Avto podr banovinski most. K poročilu, ki smo ga objavili 20. novembra 1934, smo prejeli od okrajnega cestnega odbora Celje: »Ni res, da bi se bila pri avtomobilski nezgodi v Mali Pirešici kateri izmed v avtu se vozečih oseb poškodovala, kakor tudi ni res, da je avto utrpel večjo škodo. Poškodba vozila je bila le manjšega značaja, tako da je lahko brez vsakega popravila nadaljevalo vožnjo. — Dalje je povsem neosnovana in neresnična vest, da bi se bila na prvo cestnega nadzornika vršila par dni pred nezgodo kaka komisija ter ugotovila, da je most sposoben še za leto dni. Nezgoda se tudi ni pripetila na banovinskem mostu, temveč na lesenem mostu nosilnosti 2 do 3 ton, ki leži v tiru občinske subvencionirane ceste Babno—Zalog—Pirešica.«

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, uesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

— V počaščenje spomina blagopokojne gospe Frančiške Ileršič je darovala neimenovana oseba Stojni Vincencijevi konferenci v Križankah 100 Din. Bog plačaji!

— Zbori. Revija nove zborovske glasbe, ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvone« v Ljubljani. Letnik X. št. 6. Vsebinska glasbenega dela: C. Sedlbauer »Ujedinjena domovina«, Z. Prelovec »Slovo pod okencem«, moška zborna, J. M. Brnobič »Jadna draga«, A. Jobst »Pomladna«, mešana zborna. Vsebinska književnega dela: Pesem. Viktor Parma. O Zborih (Radna predavanja). Rubrike. Iz naših organizacij in društev. Koncerti. Novosti. Razno. Listnica uredništva in upravnitva. Kazalo. Uprava prosi lepo naročnike, ki so zaostali z naročnino, in vsa pevška društva, ki so pozabila, da niso plačala naročene in prejete notni material, da svoji obveznosti nujno prejedo. Poštnoekovni račun »Zborov« je št. 12.134.

Slovenec - kralj Eskimov

Pod tem naslovom pričnemo jutri priobčevati doživljaje slovenskega izseljenca, ki se je l. 1912. napotil v neznane predele še neraziskane Severne Kanade in je postal kralj Eskimov ob Severnem ledenem morju. Med Eskimi in drugimi divjimi narodi je ostal dolgih 16 let, ne da bi vedel, kaj se godi drugod po svetu. Vrnil se je v civilizacijo šele l. 1928. in še takrat po naključju. Odpravil se je z majhnim indijanskim čolnom in s pasjo vprego na senzacionalno potovanje od Severnega ledenega morja pa preko Golega ozemlja in skozi Zelenjane države po Mississippiju, Mehikem zalivu in Atlantskem morju do Nassana v Bahamskem otočju. To njegovo potovanje se je vršilo večidel s čolnom — tudi po morju! — in je bilo 8000 milj dolgo (okoli 15.000 km). Prepričani smo, da bodo ti doživljaji vzbudili največje zanimanje naših bralcev, posebno še, ker bomo objavili tudi potrebne zemljevide, originalne fotografije in tudi rokopis našega junaka. Za danes naj razodenemo le še to, da je »Kablunah-tahak« — Gospodar Golega ozemlja doma iz vasiše Kamence pri Novem mestu, kjer še žive njegovi starši.

Celje

»Srebrna čelada za 40-letno požrtvovalno gasilsko delovanje. Na Silvestrovo je priredila celjska prostovoljna gasilska in reševalna četa v društvenih prostorih na mestnem poglavarstvu božičnico, združeno s Silvestrovim večerom za svoje člane in njihove sorce. Ob tej lepi priložnosti je predsednik g. Jellenz nagovoril zbrane tovariše, se jim zahvalil za požrtvovalno delo na gasilskem polju in jim želel obilo sreče v novem letu. To priložnost so zbrani gasilci porabili, da so se na slovesen način oddolžili svojemu poveljniku g. Koširju za njegovo 40-letno požrtvovalno in uspešno polno delovanje v tej človekoljubni organizaciji. Zbrani tovariši so mu v znak priznanja poklonili srebrno čelado. Poleg g. Jellenza mu je k temu lepemu jubileju čestital tudi starešina celjske gasilske župe g. K. Gologranc. Poleg g. Koširja so bili deležni ta večer posebne pozornosti še štirje drugi člani gasilske čete, in sicer g. Findeisen Henrik, Gradt Bogomir, Bander Edmund in Jieha Julij, ki so za svoje enako požrtvovalno 30-letno delovanje na polju gasilstva prejeli častne diplome. Vsem odlikovancem iskreno čestitamo ob tej priliki tudi mi in jim želimo, da bi jim Bog dal še dolgo let tako zvesto in uspešno služiti lepim idejam in ciljem, ki jih zasleduje gasilska organizacija.

»Novi grobovi. Zadnje dni so umrli: Zdošek Anton, 82 let, čevljarški mojster iz Celja; Leonard Andrej, 82 let, občinski rezev z Vranskega; Franciška Fohn, 80 let, vdova po voj. nadpuškariju; Simonček Anton, 56 let, dninar iz Podrede. N. v m. p.!

»Avtomobilist povozil kolesarja. Na Silvestrovo se je okrog pol 9 zvečer vozil s kolesom po Mariborski cesti na svoj dom na Sp. Hudinji, trgovski potnik g. Bobek Miloš. Vozil je po pravilni strani. Nasproti je privozil s svojim osebnim avtomobilom g. Emerik T., ki je vozil po napačni strani ceste in zaradi tega podr g. Bobka na tla. Bobek je dobil pri tem karambolu poškodbe po vsem telesu, ki so pa lažjega značaja. Avtomobilist je Bobeka sam zapeljal v celjsko bolnišnico.

»Tujski promet v letu 1934. Leta 1934 je obiskalo Celje 12.441 tujcev, ki so tu prenočevali 17.310 krat. Največ tujcev je obiskalo Celje v mesecu avgustu, namreč 1466, najmanj pa v mesecu februarju, namreč 763. Največ prenočnin je bilo meseca oktobra: 1779, najmanj pa meseca februarja: 1007.

»Odgonska postaja pri mestnem poglavarstvu celjskem je v letu 1934 odpravila 1103 osebe v njihove domovinske občine ali v razne druge kraje. Število ljudi, ki so bili v tem letu odpravljani iz Celja drugam, je poskočilo napram letu 1933 od 806 na 1103, kar je pač znak slabih socialnih in gospodarskih razmer, v katerih živimo.

»Bolnišnična ambulanca v Celju. Z novim letom je stopila v celjski javni bolnišnici v veljavo nova naredba glede poslovanja bolnišnične ambulance. Glavni predpisi so sledeči: 1. posluje vsak delavnik od 11 do 12; 2. pravico do brezplačnega zdravljenja imajo v glavnem samo siromašne osebe, za katere se smatrajo predvsem: a) vsi, ki se izkažejo s potrdilom, da so v regnici brez vsakega premoženja, b) vsi, ki se izkažejo s potrdilom občine in davčne uprave, da ne plačajo letno več ko 100 Din neposrednega davka brez doličade in osebnega davka; 3. vsi oni, za katere plačuje v javnih bolnišničnih okrnih stroške država ali banovina, če se izkažejo s potrebnimi listinami. Siromašne osebe, ki stanujejo nad pet let v avtonomnem mestu ali v samostojni zdravstveni občini, nimajo pravice do brezplačnega zdravljenja. Stroške zanje so dolžne plačati njihove domovinske občine.

Meškov božični misterij na odru Rokodelskega doma

Na Novega leta dan je priredilo Rokodelsko društvo v svoji dvorani Meškov misterij Henrik, govavi vitez. Malo je božičnih iger in med njimi še manj takih, ki bi na tako lep način, kot Meškova, izražala smisel božiča: idejo ljubezni in žrtve. In ta res lepa igra je našla na Rokodelskem odru v režiserju vse razumetje in v igralcih vse doživetje. Naj omenim kot posebno doživete like življenja trudnega, v božjem miru srečnega očeta Leopolda, Blanko, poniznega, razčleno deklico, ki se vseh, ki jih ne pozna, boji, samo Henriku je iz duše hvaležna in le zanj verjame, da ji ne bo storil kaj hudega. Pa Ludovik, ki sta mu značajna beseda in hrabro dejanje tako samo ob sebi razumljiva. Silajen je prizor, ko pride Henrik nazaj in njegova mati izve, da je go-bav: affekti, kot je ta, so malokdaj tako naravno igrani, kot je bil ta. Tako pa je bil ta prizor kot prizor afekta, res pretresljiv.

In, kot je bila režija dobra v izrazu iskreno dojeto osnovne ideje, je bila dobra v vseh tistih podrobnostih, kjer je treba potrditi priložnosti in pridnosti: fina, nenatrpna, skrbno premišljena scenarija, dobre maske, pa ona skrbna vestnost, ki je dala rogovom trobiti in godbi igrati o pravem času, pravi motiv in iz prave daljave.

Tako zasluži stvar sama in Rokodelski oder, da bi bila dvorana najmanj še trikrat, štirikrat tako do zadnjega kotička polna, kot prvič. Še takim razvajencem ne bo žal; na Sveto tri kralje se ponovi.

„Kako si mogla sprejeti

to službo, ko ti je vendar zdravnik radi hemoroidov izrecno preporočal opravičiti sedeča dela? »To je res! Od kar pa mi je priporočil Posteri- risan mazilo in začepke, se naravnost sijajno počutim. Konec je bolečin in neznosne srbečice, pa lahko zopet sedim in mi je delo v pravo veselje. Tuba Posterisan mazila stane Din 30.—, škaticca začepkov pa Din 49.— in se dobi v vsaki lekarni. Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdrav. S. br. 936 od 10. maja 1932.

Naznanila

Ljubljana

1 Salesijanski mladinski dom na Kodeljevem pri- redi drvi ob božično igro s petjem »V božični noči združeno s božičnim obdarovanjem pridnih in revnih otrok.

1 Kino Kodeljevo bo predvajal jutri ob 8 dva li- rodno lepa filma »Materino srce« in »Oporo dr. Ma- busaja«.

1 Ravnateljstvo kole Glasbene Matice opozarja gojence in njih starše, da se prične redni pouk v ce- triku, dne 3. januarja 1935.

1 Pevski zbor Glasbene Matice. V petek, 4. t. m. ob 30 vaju vsaga mešanega zbora. Drvi ob 18.15 seja odbora in reditelskega zbora.

1 Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Tyr- šova cesta 6; mr. Hecovar, Celovška cesta 62, in mr. Gartner, Moste.

1 Zagrebški kvartet zopet v Ljubljani. Po trium- fah koncertnih turnejah v Franciji, Italiji, Češko, slovaški, Bolgarski in drugod, nastopi naš znani in priljubljeni Zagrebški kvartet v ponedeljek, 7. ja- nuarja t. l. v Kino Dvoru. Prinesel nam bo zopet blek svojega virtuosnega in do potankosti dovršenega izvajanja. Člani kvarteta so: Miranov, Graf, Arany in Faber. So si izbrali to po Ivanu Bravničevu kvar- tet v enem skavku, ki bo v Ljubljani prvič izvaljen, in Dvorakov kvartet op. 106. Trejta točka sporeda je Schubertov kvartet za dvoje godl, violo in dva čela; kot drugi čelisti bo nastopil g. Gustav Müller, netelj Slogine glasbene kole in solocelist opere. Koncert bo v letošnji sezoni prvi Slogin komoral večer. Predpre- daja vstopnice v Matični knjigarni.

Maribor

m Občina Pobrežje naznanja, da ima uradno ure dnevo od 8 do 12 in od 14.30 do 18.30. Predpoldan se sprejemajo stranke le v izredno nujnih primerih.

Celje

e Pevska vaja Celjskega Zvona. Pevci in pevke ne pozabite na današnji skupno vajo. Vsi in točno! — Pevovodja.

e Meškov božični misterij »Henrik« — govavi ti- teze na odru Ljudske posojilnice. Na pramku sv. Treh kraljev, 6. januarja, vzporedi jugoslovanske trgovna sava v Celju ob 16 v veliki dvorani Ljudske posojil- nice Meškov božični misterij v štirih slikah: »Henrik« — govavi vitez.

e Gostovanje ljubljanske drame. Prihodnja pred- stava ljubljanske drame v celjskem mestnem gledali- šču bo v torek, 8. januarja ob 20. Ljubljanska drama bo gostovala ob tej priliki z Dickensovo božično igro »Čvrček za počelo«.

e Društvo jugoslovanskih akademikov v Celju priredijo danes predavanje v božičnem ciklusu. Predaval bo Jurist g. V. Černjak o današnjem stanju na Koroskem. Predavanje bo ob 30 v dvorani Delavske zbornice.

e Čebelarstva podružnica v Celju bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 6. januarja ob 9 v občinski posvetovalnici na Brega z občinskim dnevnim redom.

Cerkveni vestnik

Moste pri Ljubljani. Drvi ob pol 8 be v kapelici Salesijanskega mladinskega doma pridiga za moše in fante.

Drvi ob 21 — takoj po opravljeni skupni molit- veni uri — se prične celonočno čedenje v ljubljanski stolnici. Molili bomo 22. uro: Za praznik rojstva Go- spodovega, nato pa dodali iz 5. ure: Čedenje pros. Imena Jezusovega nekaj odlomkov, kolikor bo dopu- ščal čas. — Pridite, molimo!

II. Vnanja Marijina kongregacija pri urulnicah v Ljubljani ima jutri, na prvi petek, ob 6.45 skupno sv. obhajilo. — Voditelj.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 3. januarja: 12.15 Violinski solistični kon- cert (plošče) 12.50 Poročila 13.00 Čas, Slavni orkestri na ploščah 18.00 Narodna Odručna 18.20 Smuška ura ljubljanske zimskoportne potizve 18.50 Bumeau: Mes- sador (plošče) 19.00 Počitniško potovanje: Nizza (Mala Slavčeva) 19.30 Čas, jedilni list, program za petek 19.30 Nacionalna ura: Jugoslovanske jezikovne edinstvo (iz Zagreba) 20.00 Preno iz Belgradia 22.00 Čas, poročila 22.00 Vojška godba na ploščah.

Petek, 4. januarja: 12.15 Reprodukcijski koncert mandolin 12.50 Poročila 13.00 Čas, otket trboveljskih namočenov na ploščah 18.00 Kravji bogomi Meške in kultura Astekov (Frane Terzaglav) 18.30 Radijski or- kester 18.40 Literarna ura: Portret iz novejših slovenske književnosti — Edvard Kocbek (prof. Fr. Vodnik) 19.00 Radijski orkester 19.30 Čas, jedilni list, program za soboto 19.30 Nacionalna ura: Valentin Vodnik (Pre- nos v Belgrad in Zagreb) predava dr. Ivo Lah 20.00 Preno iz Zagreba 22.00 Čas, poročila 22.15 Radijski orkester.

Drugi programi:

CETRTEK, 3. januarja: Belgrad: 20.00 Plošče 21.30 Klavirski koncert skladatelja Vladigeroza iz Solije 21.30 Vokalni koncert 21.40 Radijski orkester — Zagreb: 20.00 Belgrad — Dunaj: 16.30 Plošče 19.10 Vojška godba 21.30 Koncert Brahmsovih del 21.50 Plesna glasba 21.15 Plošče — Budimpešta: 20.30 Plošče 21.40 — Klavirska glasba 22.30 Cigranska glasba 23.10 Jazz — Milan-Test: 17.10 Komorna glasba 20.45 Opereta — Rim-Bari: 17.00 Violinski, klavirski in vokalni koncert 30.45 Koncert po željah poslušalcev 22.00 Pesta ura — Praga: 17.30 Jugoslovanske pesmi 20.00 Zimska pravljica, Shakespe- peare 22.15 Jazz — Varšava: 20.00 Laska glasba in petje 21.00 Orkestralni in klavirski koncert 22.15 Plesna glasba — Berlin: 19.00 Mladi komponisti 20.45 Valček večer — Königsberg: 20.45 Družina Bach, skladatelj — Hamburg: 19.00 Igra 20.45 Plesni večer — Bratislava: 20.45 Simfonični koncert — Lipska: 18.10 Glasba za po- četke 20.45 Brucknerjev koncert — Köln: 19.30 Plošče 20.45 Simfonični koncert — Frankfurt: 18.50 Orkestralni koncert 21.00 Velik mojster in patriot: Chopin — Stutt- gart: 20.45 O zimi, glasbene slike — Zürich: 19.35 Ko- morna glasba 21.10 Veseloliga — Straßburg: 19.30 Plo- šče 21.30 Operetni večer.

Vransko

Neka nervoznost vlada zadnji čas v našem trgu. Pravijo, da je zadnji potres malo »zrukal« občinsko hišo in so se občinski očetje skregali. Vzrok je baje Sv. Hijeronim, ki zastoni išče do- movinsko pravico v domači tati. Oh, kako je hudo dandanes... »K svojim je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli,« bi rekel Janez Evangelist.

Novoletni dnevi v svetovni zgodovini

Začetek novega leta je bil, in je deloma še, pri različnih narodih zelo različen. Saj se je ravnal po stopnji njihove izobrazbe, po njihovi veri, po zgodovinskih dogodkih, razmerah v prirodi itd.

Najstarejši novoletni dan v svetovni zgodovini je znan iz l. 3750. pred Kr. Dognali so ga na naslednji način: Našli so papirusov zvitek zadnjega babilonskega kralja Naboneta (550 pr. Kr.), iz katerega so zvedeli, da je ta kralj iskal ustanovno listino sončnega templja v Sipparju in jo v temeljnem kamenu tudi našel. Izkazalo se je, da je bil ta tempelj zgrajen 3200 let pred Nabonetusom. Zdaj je pa prof. Biot nedavno v Egiptu odkril najstarejši koledar sveta: dve lepo okrašeni reliefni plošči z napisom iz l. 3285 pr. Kr., iz katerih je razvidno, da so Egipčani šteli čas po letih, ki so imela 365 dni. V teku 1505 let sta začetka obeh let zopet sovpadla, in sicer se je to zgodilo 3285., 1780. in 275. l. pr. Kr.

Ob današnji vsestranski povezanosti narodov je postal enoten koledar nujno potreben in je domalega izveden — celo Rusi in Turki so opustili lasten koledar in uvedli gregorijanskega. V starem veku in še dolgo pozneje so pa pri raznih narodih začeli novo leto ob zelo različnih dobah. Ker je večina narodov štela leta po luninih izpremenbah, ni bilo nobenega določenega začetka leta; nekateri so praznovali novo leto spomladi, drugi jeseni. Prastari perzijski novoletni praznik »nauroz« so obhajali vedno spomladi, in tako je ostalo tudi pod islamom. Judje so praznovali svoje novo leto do 440. l. pr. Kr. v mesecu abib — aprilu, in to v spomin svojega odhoda iz Egipta. Za majška plemena Amerike je bila merodajna doba prve setve. Siroki koledarji — antiohijska doba in doba Seleukidov — so začeli novo leto 1. septembra in 1. oktobra, ker se narava na vzhodu v tem času po poletni onemoglosti prebudi k novemu življenju. Pod tem vplivom so l. 444. pr. Kr. tudi Judje preložili svoj novoletni praznik na prvi dan meseca »tiše« — septembra. Za

vse poznejše arabeko-turške koledarje je veljal kot začetek novega leta dan Mohamedovega bega, ki so ga morali pa vsako leto za 11 dni preje praznovati, ker so tudi Arabci šteli leta po luni.

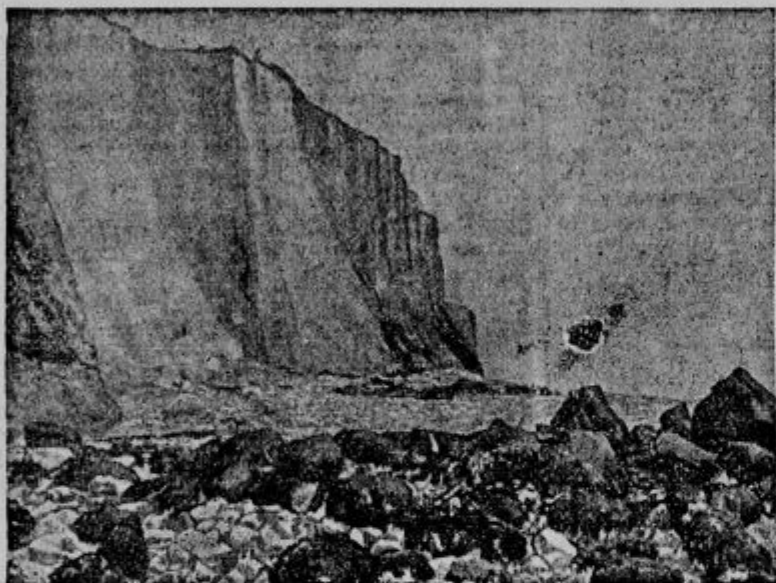
Egipčani, katerih celokupno življenje je bilo odvisno od Nila, so se po njem povzpeli tudi na višek neboznanstva. Z njegovim naraščanjem meseca julija se je zato začelo njihovo leto, in ravno tako pri Grkih, ki so se sploh vse modrosti pri njih učili. Italska plemena, torej tudi Rimljani, so na dan 8. septembra obhajali »praznik Zemeljske matere« in začeli s tem svoje novo, poljedelsko-tridelno leto. Začasa kraljev, ko se je začel Rim bojevati na vse strani širiti, je bilo določeno novo leto sredi meseca marca; tedaj je namreč minil zimski vojni počitek, in vojska je mogla odriniti zopet na pohod. To je pomenilo za Rimljane isto, kar za Egipčane naraščanje Nila. Da začnemo zdaj novo leto s 1. januarjem, se imamo zahvaliti neke vrste slučaju: 195. l. pr. Kr. je divjala vojna proti Lusitaniji (Portugalci), in ker je za Rimljane stvar tam zelo slabo kazala, so imenovali v Rimu novega konzula — ime mu je bilo Nobilior — dva in pol meseca prej, da bi pospešili pomoč vojski v Lusitaniji. Ker je bil ta dan tudi Jupitrov rojstni dan, je ostal v bodoče merodajen za nastop službe novih konzulov. Že takrat je bila navada, da so se vršile na to novo leto razne zabave in da so si drug drugemu dajali darila.

Kelti in Germani so začeli novo leto z nastopom zime, kakor dan z nastopom noči. Po staronordijskem koledarju je bilo novo leto na 23. dan novembra (god sv. Klemenca), ker so morale ladje od tega dne dalje ostati v luki. V galikanski cerkvi so pod keltskim vplivom obhajali novo leto na dan 11. novembra, to se pravi, ta dan se je začelo novo zakupno leto.

Cerkveno leto se začneja decembra s prvim adventom; šele l. 1582. je cerkev uradno priznala 1. januar kot grajsko novo leto.

Angleška obala se poseda v morje

Blizu Dovera na Angleškem so se na obali utrge ogromne skale in po padale v morje. Kakih 250.000 ton skalovja in preti je naenkrat s strašnim trščem zgrmel v morje. Na ta način je v strmi angleški obali nastala 45 metrov široka in 12 metrov globoka luknja. K sreči se pri tem ni ponesrečil noben človek, pač pa je ubilo veliko morskih ptic in najbrže tudi rib.

Brat se bori za bratovo čast

Vohunska zadeva, ki razburja vso Francijo

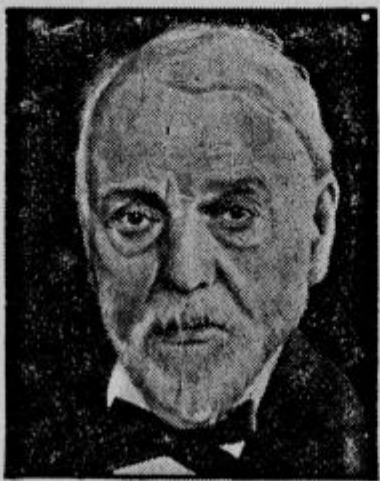
Izjemno sodišče za vohunske zadeve v Belfortu na Francoskem je pred kratkim obsodilo francoskega stotnika Frogéa na večletno ječo, ker je bil obtožen, da je neki tuji državi izdal vojaške skrivnosti francoske republike. Meseca marca 1932 je bil iz poveljstva trdnjave Belfort ukraden važen dokument o obrambi francoske vzhodne meje. V tem oddelku je služboval stotnik George Frogé, kateri se je bil v svetovni vojski zelo odlikoval ter je bil odlikovan celo z viteškim križcem častne legije. Stotnik sam je prvi opazil, da je dragoceni dokument ukraden. Takoj je predlagal najstrožjo preiskavo, ki pa krivca ni našla. Leta 1933 je bila preiskava obnovljena. Pri tej prički se je ugotovilo, da je nekdo stotniku dvakrat plesel in ga nagovarjal, naj bi izdal vojaške skrivnosti. Stotnik pa teh pisem nikomur ni pokazal, tudi svojim višjim ne. Ob istem času so prijeli bivšega poljskega častnika Krausa, ki je vohunil za neko tujo državo. Ta Kraus je sedaj obdolžil stotnika Frogéa, čast, da mu je on izplačal 2000 funtov podkupnine. Stotnik Frogé je odločno zanikal vsako krivdo, vendar je prišel pred sodišče. Vojaška oblast je odredila, naj se sodna obravnava vrši pri zaprtih vratih. Stotnikov zagovornik pa je temu ugovarjal rekoč: »Bojite se javnosti, ker je obtožba znešena iz umazanih studencev in ker ne želite, da bi ta umazanija prišla na beli dan. Vse, kar je v obtožbi navadeno, je potvorba.« Konec obravnave je bil, da je bil stotnik Frogé obsojen na pet let težke ječe.

V tem je stopil na plan stotnikov brat major Jean Frogé, ki je sedaj pridržen generalnemu štabu. Major Frogé je 8. maja 1934 na javnem trgu v Belfortu ustavil intendanta Deranqueja in ga pretepel s pasjimi bičem, češ, da je on po nedolžnem ogradil njegovega brata. Zaradi tega je bil major dvakrat sojen. Prvič je bil obsojen na 60 dni dvogleda zapora, drugič pa še na 8 dni. Pretepeni intendant Deranque se ni pridružil obtožbi, ampak je pred sodiščem samo pričal: »Dvignil sem svojo desnico na roko, da sem prestezel udarce. Nisem denunciant in razumem bratovsko skrb. Toda vedno sem govoril resnico ter tudi sedaj prisegam pri glavi svojih otrok, da govorim resnico.« Predsednik sodišča je pred sodbo naglašal še velike zasluge obtoženega majorja Frogéa. Solal se je v sloveči vojaški šoli Saint-Cyr. Takoj ob začetku vojske je bil ranjen ter je bil prenešen v bolnišnico. Ko je ta bolnišnica padla v nemške roke, je tudi Frogé postal nemški ujetnik. Ker je bil hudo ranjen, so ga pozneje med vojno izmenjali. Ko je ozdravel, se je takoj ponudil za vojaško službo ter se je po vojski junaško bojeval v Maroku, postal učitelj na vojaški šoli v Saint-Cyru ter je sedaj pridržen generalnemu štabu v Toulousu. Ta mož je bil torej obsojen vnovič na 8 dni stro-

gega zapora, ker je branil čast svojega brata in svoje rodovine.

Na koncu obravnave je major Frogé v sporazumu s svojim bratom Kristijanom Frogéem, ki je bil pri obravnavi za pričo, dal tole izjavo: Nikdar naju nihče ne bo oplašil, da se ne bi borila za svojega brata. Prišel bo dan, ko bo njegova nedolžnost izpričana. To je najino trdno zaupanje. Kes zaradi te justične zmote pa prepustava krivcem! Odločnost, s katero sedaj brata Frogé delujeta za svojega obsojenega brata, vzbuja na Francoskem mnogo simpatij, vsled česar je upravičeno pričakovanje, da se jima bo posrečilo doseči obnovo postopanja in s tem morda tudi bratovo osvoboditev ter zadoščenje.

Največji skopuh sveta umrl

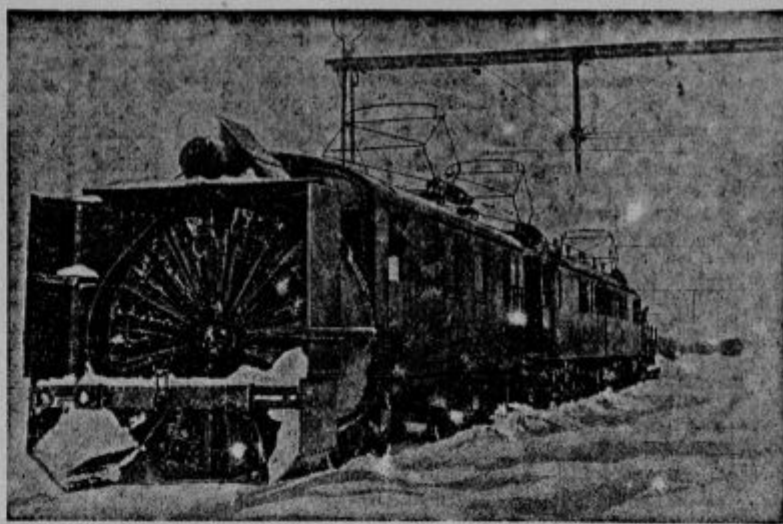
V Newyorku je umrl John E. Andrus, ki je bil prištet k desetotici najbogatejših Američanov. Dasi je bil že 93 let star, je še vedno hodil v pisarno delat. Pred bančnim polomom so cenili njegovo premoženje na 800 milijonov dolarjev. Bančni polom ga je nekaj osušil, vendar je ob smrti zapustil še vedno 100 milijonov dolarjev. Pa moji si slove zaradi teh milijonov, ampak zaradi svoje varčnosti, ki je bila bolj podobna skopu. Kakor rečeno, je vsak dan še sam hodil v pisarno, kamor se ni vozil z avtom, ampak po umazani podzemski železnici. Doma je bil tako skop, da si je svoje čevlje sam snažil, menda zato, ker se mu je zdelo škoda denarja za postrežnike.

»Kako pa porabiš svojo mesečno plačilo?« — »Kakih 40% za stanovanje, 30% za obleko, 30% za hrano in 20% za razvedrilo.« — »Saj to je že 120%.« — »Da, žal.«

Železnica ob Ledenem morju

Najbolj severna železnica na svetu je laplandski ekspres, ki vozi 500 kilometrov še onstran severnega polarnega kroga. Še pred 20 leti se je tod vršil promet le s pasjimi sanmi. Na kako železnico v ta kraj tedaj še živa duša ni mislila.

Danes pa se lahko ob polarnem krogu vozi za zabavo v gorko zakurjenem laplandskem ekspresu. Seveda ima železnica v teh krajih svoje težave s silnimi zameti. Zato pa imajo lokomotive tudi take snežne pluge, kakršnih ni nikjer drugod. Snežni plug lapdanskega ekspresa (glej sliko!) je najvišji in najmočnejši, kar jih je tehnika doslej iznašla.

Kako na Angleškem trpe pomanjkanje

Anglija se deli na štiri dele: na eni strani je delavno in veseljaško mesto London z okolico; na drugi so raztresene pokrajine, kjer še gospodarijo kmetje, katerih pa je že tako malo, da morejo preživljati le 8 odstotkov vsega angleškega prebivalstva; okrog Londona in Briminghamu so še zdrave industrijske zelenice, kjer je dela in zaslužka dovolj; največ pa je siromašnih krajev. Vse te ugotovitve so popisane v poročilu angleškega delovnega ministrstva, katero je sredi novembra 1934 izšlo na 240 straneh.

Siromaštvo in zapuščenost v teh ne srečnih krajih se ne da niti z besedami popisati. Ta beda je posledica razbrzdanega gospodarskega liberalizma, kateri je v prejšnjih desetletjih cele pokrajine spremenil v industrijsko ozemlje, prebivalstvo potegnil v rudnike in tovarne ter je na ta način ljudstvu takorekoč vsilil nov način življenja. To je bilo toliko časa, dokler je dobro šlo. Ko pa je pritiskala gospodarska stiska, so se zaprle tovarne, zaprli rudniki, ljudje pa so ostali — brez dela in kruha. Sedaj si Angleži ubijajo glave, kako bi pomagali. Eni predlagajo, naj bi se stari zopet oprijeli kmetovanja, mlade pa bi naselili kam drugam. Toda to ne gre kar tako.

V grofiji Durham je več mestec, kjer je skoro že vse prebivalstvo brez dela, nekateri že 4—5 let nimajo dela. Prebivalstvo trpi strašno gospodarsko in tudi moralno škodo. Iz Glasgowa navaja vladno poročilo, da tam kakor gobe po dežju rastejo razni zabavni »klubci«, ki kvarijo ljudi na duši in na telesu.

V grofiji Lancashire se prebivalstvo deli v bogata in revna mesta. »Bogati« so tisti, kjer še delajo. In ti se boje, da jih ne bo prej ali slej zadela usoda »revnih«.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Pikici je bilo prav za prav ime Vida. V prvih letih svojega mladega življenja kar ni hotela rasti, zato so ji izbrali še drugo ime — Pikica. To ime se je deklice tako prijel, da je niti pozneje, ko je že zdavnaj hodila v šolo in ni bila več tako majhna, skoro nihče ni klical drugače. Njen oče, gospod Slana, je bil ravnatelj tovarne dežnikov in palic. Mnogo denarja je zaslužil in mnogo dela je tudi imel. Njegova žena, Pikicina mati, pa je imela o tem drugačno mnenje. Po njenem je mož zaslužil mnogo premalo in delal mnogo preveč. On ji je ugovarjal: »Na take reči se ženske prav nič ne razumel.« Pa mu tega ni hotela verjeti.

Prebivali so v velikem stanovanju ne daleč od nabrežja državnega parlamenta. Stanovanje je imelo devet sob in je bilo tako veliko, da je Pikica, ko se je po kosilu vrnila v svojo sobo, navadno že spet postala lačna. Tako dolga je bila pol od jedilnice do otroške sobe!

In ker že govorimo o jedi: tudi gospod Slana je postal lačen. Pozvonil je. Berta, debela postrežnica, je vstopila.

»Ali naj umrem od gladi?« jo je nejevoljno vprašal.

»Nikar!« je svetovala Berta in se začela opravičevati: »Saj je že vse pripravljeno, ampak ker je milostiva gospa še vedno v mestu, sem si mislila...«

Gospod Slana je vstal. Če si boste še enkrat kaj mislili, ne boste smeli jutri na sprehod,« je izjavil. »Torej! Kosilo! Pokličite gospodično in otroka.«

Debela Berta se je kljub svoji zajetni postavi za čuda gibčno obrnila in odlomastila iz sobe.

Gospod Slana je bil prvi v jedilnici. Vzel je tableto, nakremžil obraz in izpraznil kozarec vode navrh. Požiral je tablete, kadarkoli se mu je nudila priložnost. Pred jedjo, po jedi, zvečer pred spanjem, zjutraj, ko je vstal. Včasih so imele tablete krogičasto obliko, včasih okroglo, včasih pa so bile štirioglate. A moti se, kdor misli, da jih je gospod Slana jemal za zabavo in kratek čas. Imel je sitnosti z železom.

Potem je prišla gospodična Blaginja. Gospodična Blaginja je bila otroška vzgojiteljica. Bila je zelo velika, zelo suha in zelo prismojena. »Ko je bila majhna, so jo kopali v prevroči vodi,« je zmerom pripovedovala debela Berta, ki gospodično Blaginje ni mogla videti žive. A tudi gospodična Blaginja bi debelo Berto najraje v žlico vode utopila. Prej, ko pri Slanovih še niso imeli nobene vzgojiteljice in je služila pri njih še Katrica, služkinja za vse, je Pikica vedno tičala v kuhinji pri debeli

V pokrajini Jarov se ob viharjih dneh zbira ob morju na stotine moških in žensk, ki ve premočeni čakajo, kdaj bodo morski valovi kaj vrgli na suho. Kadarkoli morski val vrže na obrežje kak kosce premoga, se vsi vržejo nanj, da ga dobe za kurivo, da bi z njim segreli svoja mrzla stanovanja. Zelo pa je v Durhamu, ki je takoj ob Jarovu, več desetletisov premogorjev brez dela, ker ni povpraševanja po premogu.

Sicer pa je tudi v Londonu samem polno največje revščine poleg največjega bogastva.

Otrok s tremi nogami in tremi rokami

Iz Sofije poročajo: Iz neke vasi blizu Ruščuka je prinesla te dni neka kmetica v bolnišnico v Ruščuk svojega 4 mesece starega otroka, kateri ima tri roke in tri noge. Tretja roka in tretja noga sta seveda precej manjši. Ker je otrok prvorojenec mlade zakonske dvojice, so prinesli otroka v bolnišnico, da bi ga zdravniki tu operirali. Otrok je drugače čisto zdrav in lepo razvit. Vendar zdravniki dvomijo, ali bo operacija kaj pomagala in ali bo sploh mogoča.

Kdor ne plača davkov, se ne sme poročiti

Iz Kabula v Afganistanu poročajo, da so afganistanske oblasti odredile, da se smejo poročati le tiste dvojice, ki so njihovi starši dokazali, da so plačali vse davke. Ta ukrep so oblasti bile primorane izdati zato, ker v Afganistanu akoraj nihče več ne plačuje davkov.

Berti. Zjutraj je debela Berta odšla s Pikico na trg nakupovati in ji pripovedovala o svojem bratu v Ameriki. In Pikica je bila vedno sveža in zdrava in še ni imela tako bledega obraza, kakor ga ima zdaj, ko je ta prismojena gospodična Blaginja v hiši.

»Ali se vam ne zdi,« je zaskrbljeno dejal gospod Slana, »da je moja hčerka zadnje čase zelo blede?«

»Ne,« je odgovorila gospodična Blaginja. Tedaj je debela Berta prinesla juho in se zasmejala. Gospodična Blaginja je grdo poškilila izpod čela vanjo.

»Zakaj se smeje tako neumno?« je vprašal gospod Slana in zajemal z žlico kakor za etavo. Pa je nenadoma spustil žlico v juho, pograbil jedilni prtič in ga prižgal na usta. Zaleto se mu je. Strašno je začel kašljati, med kašljanjem pa je s prstom kazal proti vratom.

Tam je stala Pikica. Ampak, ljuba mamka božja, kakšna je bila!

Imela je na sebi očetov jutranji jopič, pod njega pa je potlačila posteljno vzglavje, da je bila podobna veliki čajni ročki. Drobne bose noge, ki so izpod jopiča kukale v božji dan, so bile v takšem razmerju z njeno napihnjeno postavico kakor bobnarjeve palčke proti bobnu.

Na glavi je imela poveznjen Bertin nedeljski klobuk. Ta klobuk je bilo prečudno stršilo iz pisane slame. V desni roki je Pikica držala lesen valjar za testo in odprt dežnik, v levi pa motvoz, na katerem je imela privezano veliko ponev. V tej ponvi je čepel Dudek, rjavodlakasti pišč, in gubančil čelo. Pa ni gubančil čela zato, ker je bil slabe volje, nego zato, ker je imel preveč kože na glavi. In ker koža ni vedela, kam, se je kodrala navzdol.

Pikica je najprej napravila kratek sprehod okoli mize, potem se je postavila pred očeta, ga nekaj časa resno opazovala in važno vprašala:

»Ali si lahko ogledam vaše potne liste?«

»Ne,« je odgovoril oče. »Ali me ne poznate? Jaz sem železniški minister.«

»A tako,« je dejala. Gospodična Blaginja je vstala, zgrabila Pikico za ovratnik jopiča in jo razorožila, da je bila spet podobna majhni deklici. Debela Berta je pobrala jopič in leseni valjar in dežnik iz odnesla vse skupaj ven. Smejala pa se je še v kuhinji. Prav razločno so jo lahko slišali.

»Kako je bilo v šoli?« je vprašal oče, in ker Pikica ni takoj odgovorila, ampak z žlico brodira po juhi, ji je zastavil novo vprašanje: »Koliko je 3 krat 8?«

»3 krat 8? 3 krat 8 sem je 120 deljeno s 5,« je odgovorila.

(Nadaljevanje sledi.)

Gospodarstvo

Izpremembra davčnega sistema?

Hi še minulo leto dni, odznan je bila sprejeta v skupščini reforma davčne zakonodaje, ki se je nanašala predvsem na družbeni davek in pridobni. Izvajanje te reforme je pokazalo na velike trdote, ki so posebej v težkih dneh krize vzbudile mnogo nezadovoljstva. Bile pa so tudi že napovedane po strokovnjakih in gospodarstvenikih organizacijah. Ker so bile te reforme samo korektura, je postajalo vedno bolj aktualno vprašanje reforme celokupnega davčnega sistema, ki se ni izkazal dobro v nekaterih primerih. Še veliko bolj pa je privlačila do potrebe reforme naše davčne zakonodaje naša davčna praksa, ki ni bila povedo enaka in zato se je pri nekaterih davčnih vrstah izoblikovala prevelika obremenitev posameznih pokrajin, dočim je bila slabša drugod.

Z imenovanjem novega finančnega ministra g. dr. Stojadinoviča je postala reforma zopet aktualna, zlasti še, odkar je bil imenovan za pomočnika ministru g. Dušan Letica, ki je že pred nedavnim pokazal na potrebo davčne reforme. Glede namere reforme davčne zakonodaje nas potrjuje tudi izjava g. finančnega ministra zaslovnikom belgarijskih gospodarstvenikov. Poleg tega pa je novi finančni minister že odredil, da bodo lastniki motornih vozil plačali sedaj ob roku zapadlosti samo eno četrtino take, in sicer za dobo od 1. januarja do 31. marca 1935. Iz izjave g. dr. Veljara Jankovića, predsednika belgarijskega Avtokluba, ki jo je podal zadnji dan preteklega leta, pa je razvidno, da namerava finančni minister ukiniti takso na avtomobile, in sicer na vse brez razlike: luksuzne in tovarne. Namesto tega pa bi se pobirala trošarina na bencin. To bi bila gotovo enakomernjša razdelitev davčnih bremen, ker bi namesto enolne

takse nastopila trošarina, ki bi se razvila po potroški bencina. Na ta način bi se tudi državni dohodki od avtomobilizma povečali, ker so sedaj številni lastniki avtomobilov odpovedali svoja vozila in jih dali raje zapечатiti, kakor pa za nekaj volen plačali visoko takso.

Nedvomno so danes bremena našega gospodarstva visoka. Ne da se pa doseči za državo izboljšanja njenih financ kot samo z znižanjem bremen, oziroma drugačno razdelitvijo bremen, niti kakor pa ne z linearnim povzviševanjem raznih davčnih postavk. Je dana meja povzviševanja davkov in če se ta meja ne upošteva, potem se ne doseže nič efekta, na katerega se je mislilo ob uvedbi, oziroma povzvišanju postavk. Naša finančna politika ima že dovolj lakustev, pa tudi vsepoved drugod vidimo, da se da z olajšanjem davčnih bremen doseči večji efekt. Vzemimo na pr. samo telefone. Zaradi visokih takso je malo naročnikov, če bi se pa takse znižale, potem bi število naročnikov tako naraslo, da bi država kljub zmanjšanju vsote takse dobila več dohodkov od nje kot prej.

Pa še nekaj je važno. Če se bremena preveč povečajo, potem nastane tendenca prikrivanja dohodkov in davčne uprave morajo na vse načine iskati informacije glede obvezancev in morajo že zaradi tega amatirati v naprej vsakega obvezanega za goljufa. Pri pametnem davčnem sistemu bi odpadlo marsikaj, kar danes povzroča davčne utaje in država ne bi pri tem imela težko s posli, ki so danes pri eedanjem davčnem sistemu potrebni in stanejo državo odločno preveč, pa še vzbujajo nezadovoljstvo. To so psihološki momenti, kateri bi morali priti v poštev pri vsaki davčni reformi.

Stanje Drž. hip. banke

Najnovejši izkaz Državne hipotekarne banke za 30. november kaže tole sliko (vse v milij. Din, v oklepajih stanje dne 31. oktobra 1934):

Aktiva: gotovina in blagajniški zapisi Narodne banke 214.5 (168.55), posojila: hipotekarna 2144.6 (2152.0), komunalna 609.4 (604.2), vod. zad. 78.9 (84.0), meničnohipotekarni 82.8 (77.15), domače menice 86.286.25 (kombardna 157.016.86), nepremičnine 182.7 (181.9), tekoči račun fin. ministrstva 454.7 (452.8), razni tek. računi 92.6 (94.26), odkupljeni efekti 65.2 (73.4), efekti fondov 117.05 (103.8), kavcije itd. 381.2 (379.9), razna aktiva 286.2 (283.9).

Pasiva: samostojni fondi 225.46 (223.95), fondy in pa: glavne vseh javnih ustanov 1288.3 (1278.95), hranilne vloge 999.1 (992.5), fondy 139.7 (139.7), založnice in obveznice 775.65 (775.65), predujmi tujih bank 137.00 (137.0), lombard pri Narodni banki in reeskont 180.0 (181.0), posebni depoziti iz leta 1929 114.0 (114.0), tekoči račun fin. ministrstva 36.34 (36.34), Balgnoles 83.8 (91.8), razni tekoči računi 248.15 (234.1), razna pasiva 343.9 (327.0).

Interesantno je zabeležiti dvig gotovine v blagajni ter nazadovanje skoraj vseh vrst posojil razen komunalnih in meničnohipotekarnih. Po prehodnem padcu vlog v oktobru za 11.9 milij. so meseca novembra vloge narasle zopet za 6.6 milij. in tako skraj nadoknadile padec v oktobru in se zopet približale stanju ene milijarde, katero so ob koncu leta 1934 gotovo presegle ene milijardo dinarjev. Zadožitev finančnega ministrstva je v novembru ponovno narasla za 1.9 milij. in znaša netozadolžitev 418.4 milij. Din.

Svetovna produkcija in zaloge

V novoletni številki dunajske »Neue Freie Presse« štimate zanimive podatke o svetovni produkciji leta 1934 in o zalogah v začetku in na koncu leta. Svetovna produkcija najvažnejših predmetov je znašala lani v oklepajih navajamo podatke za leto 1933): premog 1251 (1111) milijonov ton, evrovo železo 57 (40) milij. ton, jeklo 69 (61) milij. ton, cin 150.000 (110.000) ton, cink 0.8 (1.1) milij. ton, svinec 1.5 (1.14) milij. ton, petrolej 189 (132) milij. barelov, kavčuk 0.8 (0.7) milij. ton, umetna svila 1.46 (1.0) milij. ton, bombaž 29.0 (28.5) milij. bal in sledkor 26.1 (28.8) milij. ton. Stanje svetovnih zalog važnih predmetov je bilo naslednje (v oklepajih podatki za konec leta 1933): pšenica 400 (472) milij. bušev, bombaž 8.1 (7.3) milij. bal, evrova svila 257 (227) tisoč pikulov, sladkor 6.9 (6.4) milij. ton, čaj 260 (250) milij. funtov, kava 22 (23) milij. vreč, kavčuk 680 tisoč (620.000) ton, petrolej 480 (520) milij. barelov, baker 510.000 (680.000) ton, cin 19.000 (35.000) ton, evinec 220.000 (180.000) ton, cink 110.000 (91 tisoč) ton, premog 20 (23) milij. ton in srebro 700 (762) milij. unč.

Iz teh podatkov se vidi, da je lani narasla zlasti produkcija industrijskih izdelkov. Ker pa je narasel konzum v še večji meri, so se zmanjšale tudi večina zaloge. Posebno je značilno veliko zmanjšanje zalog cina in bakra, kar je v zvezi z velikim razmahom oboroževalne industrije.

Naša trgovina z Avstrijo. V mesecu novembru je po avstrijski statistiki znašal uvoz iz naše države v Avstrijo 9.1 (9.2), izvoz k nam pa 4.8 (4.8) 1933 5.8) milij. šilinga. Skupno je avstrijski uvoz od nas znašal v prvih 11 mesecih leta 1934 88.4 (11 mesecev 1933 96.1) milij. šil., avstrijski izvoz k nam pa 48.5 (51.6) milij., tako da je bila trgovina za Avstrijo pasivna za 39.9 milij. šil.

Kaj povzroča znižanje telefonskih pristojbin. Odkar so v Avstriji ukiniteli pristojbino pri prijavi novih telefonskih aparatov, ki je bila znatna, je bilo tja do konca leta 1934 prijaviženih 30.565 novih telefonov, od katerih je instaliranih še nad 26.000 in s tem tudi izročenih prometu. S tekočimi pristojbinami iz telefonskega prometa je država nadoknadila izgubo pri prijavi, še več ima sedaj stalno znatno dohodke. Ali se ne bi kaj takega napravilo tudi pri nas, ko je toliko interesentov za telefone, če ne bi bile takse tako visoke.

Spisek luksuznih predmetov za gospodarske zadruge in njihove zveze. Na podlagi zakona o skupnem davku na poslovni promet itd. je kmetijski minister v soglasju s finančnim ministrom ugotovil spisek luksuznih predmetov za gospodarske zadruge in zveze, navedene v točkah 7. in 8. člena zakona o neposrednih davkih. Kot luksuzni predmeti se smatrajo oni, ki so navedeni v uredbi s dne 14. avgusta 1932, v odluku finančnega ministra z dne 24. sept. (Služb. novine 6. oktobra 1932), uredbi z dne 15. oktobra 1932 (Služb. nov. 21. novembra), v izpremembah spiska luksuznih predmetov z dne 12. maja 1933 (Služb. novine 15. maja), izpremembe v davku na luksuz z dne 26. febr. 1934 (Služb. nov. 16. maja) s tem, da v spisku luksuznih predmetov z dne 14. avgusta 1932 (Služb. nov. z

dne 15. avg. 1932) besede »producenta in »ne veljajo za zadržne ustanove glede izgube osvoboditve družbenega davka«. Pri predmetih, pri katerih je za kvalifikacijo luksuza merodajna cena, se ima pod navedeno ceno razumeti uvozna cena, odnosno prodajna cena domačega producenta. Vse te odredbe so objavljene v Službenih novinah z dne 31. decembra 1934, št. 302. Sanacija: »Arandjelovačka trgovska banka« iz Arandjelovca bo izvršila svojo sanacijo na ta način, da bo ostanek delniške glavnice odpisala v celoti. Stare terjatve upnikov iz hranilnih vlog se pretvorijo v delnice do 40% zneska. Vsaka delnica bo na 1000 Din, ostanek pa se bo smatral še nadalje kot njih terjatev.

Nova delniška družba. Z dovoljenjem trgovinskega ministrstva je bila osnovana v Belgradu delniška družba »Jugoslovenski Azbest d. d.« Glavnica družba znaša 0.5 milij. in je razdeljena na 500 delnic po 1000 Din nominala. Vpis delnic traja od 1. do 9. januarja, predhodni zbor delničarjev dne 10. januarja v prostorih Angločeškoslovaške in Prške kreditne banke ob 10.

Dobave. Splošni oddelek ravn. držav. žel. v Ljubljani sprejema do 5. t. m. ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala; do 7. t. m. glede dobave 11.000 pol knjižnega in ovojnege papirja; dne 8. t. m. pa glede dobave 16.000 pol konceptnega papirja. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Cene kruha v raznih državah. Po neki francoski statistiki posnemamo, da so bile cene kruha (za 1 kg v francoskih frankih) sledeče ob koncu leta 1934: Nemčija 4.20, Finska 3.40, Švedska 3.10, Norveška 3.00, USA 3.00, Danska 2.60, Kana 2.40, Holandija 2.35, Italija 2.25, Francija 1.97, Irska 1.65, Svica 1.65, Avstralija 1.56, Španija 1.45, Anglija 1.35, Češkoslovaška 1.20 in Belgija 1.02. — Francoski frank je okoli 3 Din.

Zmanjšanje češkega klirinskega salda v prometu z našo državo. Pred nedavnim (16. novembra 1934) smo poročali, da je znašal klirinski saldo Češkoslovaške v prometu z našo državo v začetku novembra 1934 129 milij. Kč. Po pisanju praških listov sodeč se je ta saldo zelo zmanjšal. Koncem leta je znašal še 89 milij. Kč, kar pomeni v primeri z najvišjim stanjem lani zmanjšanje za skoraj polovico. To izboljšanje je pripisovali predvsem znatnemu uvozu pšenice v Češkoslovaško iz naše države (10.000 vagonov). — Nadaljnji saldi Češkoslovaške znašajo: Rumunija 96 (102) milij., Bolgarija 0.5 (32 v začetku novembra 1934), Turčija 38 (33), Grčija 33 (30), Nemčija 266 (260) milij. Kč.

Hranilne vloge v Nemčiji. Bežen pregled na sestavo upnikov nemških denarnih zavodov nem kaže zanimivo sliko, kje so največje izpremembe od leta 1933 sem. Po stanju z dne 30. novembra 1934 v oklepajih navajamo podatke za 30. november 1934 so znašali upniki: kreditne banke 7.893 (7.856), državne in deželne banke 2.127 (1.823), žirovne centrale 3.513 (2.921), hranilne vloge pri hranilnicah 12.242 (10.684) in žirovne vloge pri hranilnicah 1.697 (1.470) milijonov mark. Iz tega pregleda se vidi, da so imele največji dolek lani hranilnice in posredno največ radi večjih naložb hranilnic tudi žirovne centrale. Pri delniških bankah je ostalo stanje v glavnem neizpremenjeno, v manjši meri pa so narasle tudi vloge pri drž. in deželnih bankah.

Srečno novo leto vsem cenj. odjemalcem točilnica - delikatese

Franc Zorman - Žalec

Naš ljubi soprog, oče, brat in svak, gospod

Ivan Kresnik

posestnik in poštar v pokouju

nas je v sredo, dne 2. januarja ob tričetrt na 3, v 79. letu svoje starosti, za vedno zapustil.

Pogreb dragoga pokojnika bo v petek, dne 4. januarja ob 15 popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto 5. januarja ob pol 9 zjutraj v župnijski cerkvi.

Zalujoči ostali

Kresnik Lujza roj. Verbič, soproga;
Kresnik Maks, sin — in ostali sorodniki.

Borza

Dne 2. januarja 1935.

Denar

Danes so ostali neizpremenjeni tečaji Bertina, Curila in Pariza, narasle je le Bruselj, dočim so popustili tečaji Amsterdam, Londona, New Yorka, Prage in Trsta.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen: 8.10—8.20. Grški boni v Zagrebu 20.02—20.72, v Belgradu 30.50 bl. Angleški funt je nadalje popustil in je notiral v Zagrebu 223.2—224.80, v Belgradu pa 223.73 do 225.33. Španska pezeila v Zagrebu 5.45—5.55, v Belgradu 5.60 blago. Budimpešta v Zagrebu 8.50 bl., v Belgradu 8.75 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2309.35—2320.71, Berlin 1366.60—1377.40, Bruselj 800.65—804.59, London 167.87—169.47, New York 3376.97—3405.23, Pariz 225.37—226.49, Curih 1105.85—1111.35, Praga 142.46 do 143.32, Trst 291.63—293.03.

Promet na zagrebški borzi 31.562 Din. Curih. Pariz 20.37875, London 15.2075, New York 307.75, Bruselj 72.40, Milan 26.41, Madrid 42.25, Amsterdam 208.80, Berlin 124, Dunaj 73.29 (57.50), Stockholm 78.40, Oslo 76.40, Kopenhagen 67.90, Praga 12.89, Varšava 58.30, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Buenos Aires 0.76.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je ostala neizpremenjena čvrsta in so tudi tečaji ostali v glavnem isti kot zadnjega decembra 1934. Promet je bil slab in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 300 komadov.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—71, agrarji 40—41, vojna škoda 335—338, 6% begl. obv. 56—57, 8% Bler. pos. 65—66, 7% Bler. pos. 55—56, 7% pos. Drž. hip. banke 65—66.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 70 den., vojna škoda 336—338, 2.336.50—338 (337, 338), 6% begl. obv. 56—58, 7% Bler. pos. 55.75—57. — Delnice: Priv. agr. banka 234—237, Trboveljska 102 do 107.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.50 do

72.50, agrarji 41.50—42.50, vojna škoda 337.75 do 338.50 (338), 2.339—340 (339), 6% begl. obv. 57.50 do 57.85 (57.85), 2.57.60 zaklj., 8% Bler. pos. 67 blago, 7% Bler. pos. 56.50—57.25 (57), 7% pos. Drž. hip. banke 65 den. — Delnice: Priv. agr. banka 225.50—227 (226, 224).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je tudi po novem letu v znamenju popolnega mirvila. Promet je minimalen, kakor je tudi slaba ponudba in tudi ni skoraj nobenega povpraševanja. Tudi cene so ostale neizpremenjene. Počakati moramo še na pravoslavne božične praznike in novo leto, da bomo vsaj nekoliko mogli videti razvoj poslov na žitnem trgu.

Ljubljana. Pšenica 79 kg baška postaja 109 do 111, gornjebanaška 77—78 kg 109—111, doljebanaška 77—78 kg 107—109, sremska postaja 78—79 kg 109—111, slav. 76—77 kg 115—117, potiska 78—79 kg 117—119; koruza časa primerno suha baška s kval. garancijo 60—62, banaška 58—60, umetno sušena bč. 68—70, ban. 65—67; moka niča ban. 175 do 195, bč. 175—195, št. 2 bč. 160—175 in št. 5 bč. 140—155.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Budimpešta. Tendence: stalna. Promet: slab. — Pšenica: marec 16.39—16.40, zaklj. 16.39—16.41; maj 16.83—16.87, zaklj. 16.73—16.84. Rž: marec 13.43—13.49, zaklj. 13.49—13.50; maj 13.81—13.84, zaklj. 13.84—13.85. Kuruza: maj 11.49—11.54, zaklj. 11.53—11.54.

Živina

Ljubljanski živalski sejem 2. januarja 1935. Priguhanji je bilo (v oklepajih število prodanih glav): 110 (28) konj, 68 (23) volov, 44 (23) telet, 32 (20) prašičev in 143 (90) prašičkov za rejo. — Cene so bile te (vse za kilogram žive teže): voli 1.4—4.50 Din, II. 3—3.50, III. 2—2.75; krave debele 2—3.50, klobasice 1.50—2, teleta 4—5.50, prašiči 5—7 Din, prašički za rejo 85—100 Din komad in konji 500—3500 Din za komad po lakovosti. Sejem je bil, čeprav v zimskem času, zelo živahen, vendar so cene ostale v glavnem neizpremenjene.

Sport

Jugoslavija: Romunija - 4:0 (2:0)

S krasno zmago so si izvojevali naši nogometaši balkansko prvenstvo

Naš nogomet so je s krasnim uspehom, ki ga je dosegel v Atenah o priliki tekem za balkanski pokal, močno rehabilitiral. V zadnjem času smo bili v velikih skrbih za naš nogometni sport, ki se nikamor ni premaknil z mrtve točke; nasprotno, šel je rakovo pot v pravem pomenu besede. Kljub temu, da smo imeli vse pogoje podane, nismo prišli nikamor naprej; ali so bile reprezentance tako pristansko sestavljene, da nismo ničesar opravili, ali pa je prišlo kaj drugega vmes, na kratko: uspehov ni bilo in jih ni hotelo biti in to kljub dobremu nogometnemu materialu, ki ga imamo v naši državi na razpolago. Zato je bilo naše veselje tem večje, ko smo prejeli poročila o sijajnih uspehih v Atenah.

Izvojevali smo si balkanski pokal. Privrkt si je izvojevala naša reprezentanca to visoko trofejo. Našo zmago pa poveča še dejstvo, da smo se borili na tujih tleh in pred občinstvom, ki je bilo vse drugo prej, kakor naklonjeno našim nogometašem. V finalni tekmi, ko je imela pasti odločitev, se je vedlo grško občinstvo zelo nedisciplinirano in pa skrajno nesportno, tako, da je prišlo do incidentov, v katerih je moral posredovati sam grški minister za vojsko. Našega vratarja Čulića je na igrišču udaril po obrazu neki grški atažnik, da so ga morali odnesti z igrišča in ga je nato zamenjal Bratulić. Občinstvo je naše igralce pozdravilo z življenjem ob prihodu na igrišče in njihovih uspehih in niti golov ni niti najmanj odobravalo ter je vse čas tako divje navijalo za Rumune, da je nekaj neverjetnega. Grki so računali, da bo pad njihova enajsterica priborila pokal, zato je hotelo zmage svojega moštva, oziroma v predmetnem primeru rumunskega za vsako ceno. Da se je vedlo grško občinstvo tako nedisciplinirano, je iskati vzroka v tem, ker je pred tekmo med Bolgarijo in Grčijo, v kateri je Grčija podlegla z rezultatom 2:1, so bili jugoslovanski sodnik Vasiljevič in ker je odšel objektivno in ne tako, kakor bi Grkom prijalo. Zato so gledalci vso svojo jezo izlili pozneje na naše igralce, ki so se morali — kakor smo že omenili — boriti pod najtežjimi okoliščinami.

O naši enajsterici so se izrazili vsi strokovnjaki najpovoljnejše. So pa tudi tako zaigrali, kakor je zlepa ne. Vse je delovalo in nobene slabe točke ni bilo v moštvo. Najboljši na polju je bil branilec par, ki je tvoril neprodoren zid in to tembolj, ker krilasta vrata ni vselej dovolj zadržala nasprotnega napada. Matošič in Mitrović sta dala v finalni tekmi svojo najboljšo igro. S svojim ostrim in hitrim startom ter premišljenimi ter dolgimi odbojnimi udarci sta čutila nevarne situacije z največjo sigurnostjo in mirnostjo. Proti njima ni mogel rumunski napad ničesar napraviti kljub izredno hitrim krilom, ki so jih imeli v tej potrdi. Krilasta vrata je bila tudi dobra, vendar ne brez pogršk, katere sta popravljala naš branilec. Izoboren je bil tudi Bratulić v голу, ki je zamenjal ranjenega Čulića. Najboljši del moštva pa je bil napad, ki nosi na žilgi levi delež. Odveč bi bilo govoriti o njihovem uspehu in posameznih akcijah,

ker nam že sam rezultat dovolj pove o njihovi izborni igri. Vsi so napravili, kar so mogli, vsi so se borili do skrajnosti in vsi so tudi streljali. Zato tudi tak rezultat. Njihov uspeh pa še poveča dejstvo, da so bili trije goli neubranljivi. Na kratko: Naši so tako zaigrali, kakor je bilo potrebno za naš sport in še prav posebej za naš nogomet, ki nujno rabi takih zmag. Le tako naprej, saj smo vam vsi hvaležni za uspeh, ki ni same vaša, ampak naš vsi!

Prvi gol za Jugoslavijo je padel v 10. minuti. Tirnanić ostro strelja, žoga se odbije od rumunskega branilca in gre v gol. V 85. minuti strelja Moša iz daljave 20 metrov s sijajnim volejem neubranljivo v gornji kot. V drugem polčasu pošlje v 14. minuti Tomašević žogo v prečko, od katere se odbije v gol. V 81. minuti potrese Tomašević še enkrat mrežo Rumunov s sijajnim strelom po predločku Tirnanića.

Našo reprezentanco so tvorili: Čulić (Bratulić) — Matošič, Mitrović — Marušić, Gajer, Lehner — Tirnanić, Moša, Tomašević, Petrak, Zečević.

BOLGARIJA—GRČIJA 2:1 (1:0)

Ta tekma, ki se je odigrala kot predtekma finalne tekme Jugoslavija—Romunija, in ki je bila odločilna važnost za zmagovalca letošnjega turnirja, je privabila nad 25.000 gledalcev. Zmaga Bolgarov je popolnoma zaslužena, kajti Grki so igrali slabše kakor proti Jugoslaviji in Romuniji. In tudi tako poizvedovalni niso bili, kakor v prejšnjih tekmah. Nad, katere je stavilo nanje mnogostevlino občinstvo, ki jih je pozdravilo z urnobesnim kliči ob prihodu na igrišče, niso izpolnili. Igrali so vsi slabo, izjemski golman, ki je reševal napad za napadom Bolgarov. Nasprotno pa so bili Bolgari v izvršni formi, požrtvovalni, predvajali so igro kratkih pasov po zemlji. Bili so skoraj vse čas v premoči in je njihova zmaga docela zaslužena.

Table tenis za prvenstvo Dravinske doline. V nedeljo, dne 30. decembra, je bil v Poljčanah table tenis turnir za prvenstvo dravinske doline in prehodni pokal. Udeležili so se ga najboljši celjski in mariborski igralci, razen teh pa tudi domačini in gostje iz Konjice. Prvak dravinske doline je postal Coh Jože (SK Jugoslavija, Celje), ki si je priboril tudi pokal. Istotako sta odnesla Celjana Coh—Regner prvenstvo v doblu. Drugo mesto v singlu in doblu pa je pripadlo Mariborčanom. Domačini so se v zadovoljivem številu udeleževali poteka turnirja in ga z zanimanjem spremljali.

Drustvo sportnih prijateljev v Ljubljani, s raz. nih strani napoveduje za januarja in februarja, vabi vse, ki so bili prizadejni zaradi nerednosti pri tekmi JNZ—LNP 9. decembra na Stadionu, da do dne 6. januarja pišeno javijo svoje ugotovitve na naslov: Drustvo sportnih prijateljev, Ljubljana, Pod Tranco št. 2, II. nadstropje.

VREMENSKO POROČILO s dne 2. januarja:

Mojstrana (28. decembra): Jasno, —3. V planinah na trdi podlagi 30 cm pršice. Snuka idealna, močna obo uro hoda od Mojstrane. Koda na Kredarici oskrbovana.

Pokljuka (1. januarja): —4, oblačno, mirno, 20 cm sneža. Snuka dobra. Skanjalnica uporabna.

Pusti Kovič nad Jesenicami (28. decembra): —2, jasno. Na stari podlagi 30 cm pršice. Snuka v višinah nad 1500 m odlična.

Planina na Kraju (27. decembra): —12, jasno. Snaga 1 m, pršič. Snuka idealna.

Kranec (26. decembra): —4, jasno. Snaga 50 cm. Snuka prav dobra.

Zelenica (26. decembra): —4, deloma jasno, veter sever, 60 cm snužga snaga. Snuka prav dobra.

Jezerško (30. decembra): —6, oblačno, 35 cm pršice. Na Jezerskem sedlu snuka dobra.

Stalni smuški tečaji so v Planici, na Pokljuki, na Voglju in na Kravcu.

Objava

S 1. januarjem 1935 se odda v najem ali prodaja povsem opremljen in nanovo renoviran hotel »Vila Lucija« v Aleksandrovcem, obstoječ iz 24 hotelskih sob in restavracijskim pavilijonom ob morju. Hotel je povsem sobno in restavracijsko opremljen, tako da kupec odnosno najemnik lahko takoj prične z obratovanjem.

Pojasnila daje »Hranilnica kmetih občin v Ljubljani«, Miklošičeva c. 19, poštni predal 297

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Zastopnika
za Ptuj in okolico iščemo z garancijo. Ponudbe poslati na »Singer« šivalni stroji d. d., Celje. (b)

Iščem

za januar pošteno, pridno, zdravo služkinjo, vajeno vseh hišnih del. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18. (b)

Absol. trgov. šole

v Ljubljani, ki se zanima za službo trg. potnika — naj se zgleda v petek ob 9 pri ravnateljstvu šole. (b)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Davčne prijave

pritožbe, nasvete, informacije daje: »Davčna poslovalnica« - Ljubljana - Miklošičeva 7, II. nadst.

Hranilno knjižico

ca. 4—6000 Din kupimo na mesečno odplačilo za vso vrednost. — Ponudbe upravi »SL« pod »Tvrda« št. 19. (d)

Pouk

Krojni tečaj dnevni in večerni

otvarja edina v sodobnem krojenju v tujni diplomirana strokovnjakinja. Udeležence lahko pod strokovnim vodstvom izdelujejo lastno garderobo.

Pričetek 7. januarja 1935.

Jožica Kumelj
Ljubljana — Gledališka 7.

Kupimo

Lopo
z zidno in strešno opeko kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Januar« št. 14745. (l)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, ruvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

GREŠITE MNOGO

»ako ne čitate redno

SLOVENCA

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaja; če že ne s gotovim denarjem, pač kupca ti s knjižico da.

Mlekarna

dobro idoča - napredaj
Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 44. (p)

PREHODNA DEKLARACIJSKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energina« za jačanje krvi, živcev in teka.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah, polilitska steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

K VSEMOGOČNEMU JE ODSEL PO PLAČILO NJEGA
ZVESTI SLUŽABNIK ČAST. GOSPOD

P. KAJETAN KOGEJ

FRANČISKAN V KAMNIKU

V 67. LETU STAROSTI TER V 43. LETU MASNIŠTVA
V ŠT. VIDU NAD LJUBLJANO, 2. JANUARJA 1935.

BRAT FRANCE IN SESTRE

Naznanjamo tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati,
gospa

Terezija Holzmanna roj. Damisch

v torek, dne 1. jan. 1935 ob 7 po kratkem, z angelsko posrežljivostjo prenašanem trpljenju, v 79. letu starosti, mirno zaspala v Gospodu, previdena s svetimi zakramenti.

Pogreb predraže pokojne bo v četrtek, dne 3. jan. 1935 ob 15 izpred mestne mrtvaške veže v Pobrežju na pokopališču oo. frančiškanov.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 4. jan. 1935 ob pol 9 v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, dne 2. januarja 1935.

Globoko žalujejo rodbine: HOLZMANN - HABER.

Alfons (baron) Wurzbach naznanja v svojem
in v imenu sina dr. Heriberta barona Wurzbacha
in sinahe Hedvige baronice Wurzbach rojene
Dorrek, da je preluba soproga, oziroma mati in tašča,
gospa

Franciška Wurzbach

baronica

roj. Eberhart

danes zjutraj, previdena s sv. zakramenti za umirajoče,
mirno zaspala.

Sveta maša zadušnica bo v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1934.

† Naša nadvse ljubljena žena, mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Fani Schott roj. Pirc

nas je danes, dne 2. jan. 1935 po mukepolnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, za vedno zapustila.

Pogreb blagopokojne, bo v petek, dne 4. januarja 1935 ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Dilančeva ul. 7, na novomeško pokopališče.

Maša zadušnica se bo brala v frančiškanski cerkvi.

Globoko žalujejo rodbine:

SCHOTT, LAPAJNE in SCHILDENSELD.

† Globoko potrta naznanjamo, da je naša nadvse ljubljena soproga, mamica, hčerka, sestra in teta, gospa

ŠTEFANIJA SEKIRNIK

soproga policijskega stražnika

danes, previdena s sv. zakramenti, bogu vdano umrla.

Drago pokojnico bomo k večnemu počitku spremili dne 3. januarja 1935 ob pol treh popoldne iz hiše žalosti, Povšetova ulica št. 23, Kodeljevo, v Štepanjo vas.

Ljubljana, dne 1. januarja 1935.

Žalujejo: soprog Jožef z otrokoma, mama, in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Moste.

Iskrena zahvala vsem, ki so nam ob smrti nepozabnega sina

Maksa Ivačiča

lajšali bol ter izrazili sožalje na kakršenkoli način; zlasti g. primariju dr. Murgellu za nadvse skrbno zdravniško pomoč, in njegovemu asistentu g. dr. Fencu, č. duhovščini, posebno g. dekanu Medvešku za tolažilne besede, Sokolu iz Krškega in Brežic, častni straži, Omladini, gg. Sancinu iz Ljubljane, starosti dr. Boršniku in Ivanu Debeljaku za ganljive poslovilne govore, pevcem iz Vidma in Krškega, vsem darovalcem vencev in cvetja, katero je pokojnik tako ljubil, ter sploh vsem, ki so ga v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Stara vas pri Vidmu, dne 1. januarja 1935.

Žalujoča rodbina IVAČIČ.

ZAHAVALA. Srčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ob bridki izgubi naše dobre mame

Marije Lakner roj. Pilar

pomagali nam, in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, g. kaplanu za tolažbo ob zadnji uri, g. dr. Fajdigi za ves trud in požrtvovalnost v njeni dolgi bolezni, Gasilski četni Kranj in Kokrica, za vse poklonjeno cvetje ter vsem, ki so nam ob težki izgubi izrazili sožalje.

Kokrica-Kranj, dne 1. januarja 1935.

DRUŽINA LAKNER.

ZAHAVALA. Najiskreneje se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob smrti naše ljube hčerke, sestre in tete

MARIJE MARINKO

učiteljice na Vrhniki

izrazili svoje sožalje, vsem, ki so ji lajšali zadnje ure njenega življenja, vsem, ki so ranjko obsuli s cvetjem, kakor tudi vsem onim, ki so jo v tako častnem številu spremili na zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 5. t. m. v cerkvi Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ljubljana, dne 2. januarja 1935.

Žalujoči ostali rodbini: MARINKO - KUMER.

Tekma okrog sveta

37

Utihi! je in zdelo se je, da razmislija.

»Well?« je vprašal Gordon.

»Včeraj je došel.«

»S tem ste torej poraženi?«

»Se ne. Prav tako kakor British & Oriental, imamo tudi mi naš informacijski oddelček, ki zelo spretno deluje. Tako na pr. smo takoj izvedeli, kdaj je odpotoval iz Londona. Spotoma je imel nesrečo, da je papirje izgubil.«

Gordon je ostro pogledal moža, ki mu je sedel nasproti. Seveda mu ni bilo neznan, da so takšne metode v trgovini kakor v diplomaciji — ki je tudi sama nekakšna trgovina — prav tako v rabi, kakor jih oficijelno zanikujejo, toda nasproti ljudem, ki so takšne metode uporabljali, je bil vedno nezaupljiv.

»S tem je torej za vas minila nevarnost — po prizadevanju vašega informacijskega urada?« je vprašal.

»Žal ni. British & Oriental je bila namreč tako previdna, da je dala svojemu pooblaščenca na pot samo papirje, ki so vsebovali prepise nekaterih svetopisemskih poglavij, v katerih so bila nekatera posebno izrazita mesta celo podčrtana. Tako na pr. ona o soli z namigom na možnost, da utegne postati nesposobna. — Toda naši ljudje so izvolili, da prinese prave papirje s seboj detektivka, ki iz previdnosti ne potuje s pooblaščencom.«

»Torej ste spet prekanjeni, moj dragi Ah Mab. Smolo imate. Po vsem videzu pa ni nobenega dvoma, da je miss Hurst tista dama, ki jo iščete. Le to je, da je govorila o dveh lopovih, ki jo hočejo oropati mlado dekle. Kako si tolažite to?«

»Zdi se mi, da sem slišal, da je izumila kon-

strukcijo motornega čolna za British & Oriental neka dama. Pri dobičku bo soudeležena in zanjo je seveda precejšnjega pomena, ali bo podpisala pogodbo British & Oriental, ali ni.«

»Vse to je zelo čudno,« je menil Gordon, »toda kolikor vas poznam, Ah Mab, vi niste človek, ki bi brez potrebe izdajal stvari, katerih značaj zahteva prav za prav najstrožjo tajnost, niti kakemu prijatelju ne. Iz katerega razloga mi torej pripovedujete vse to?«

»Vi ste zelo bistroumni,« je odvrnil Kitajec z lažnim sarkazmom. »Kakor vidite, gre tukaj za ogromno kupčijo za družbo, in zanj je družba pripravljena tudi na primerne žrtve. Za nas je velike važnosti, da papirji, ki jih detektivka družbe British & Oriental prinaša, ne pridejo v posest njene tukajšnje poslovalnice.«

»Temveč v vašo, seveda. Torej smem domnevati, da računate pri tem na mojo soudeležbo.«

Ni si mogel kaj, da ne bi bil položil v svoje besede vso ostrino, ki jo je izžvele v njemu samo prisojanje, da je zmožen takšnega dejanja. Toda mož je bil Kitajec, živel je v drugačnem svetovnem naziranj, in korupcija in podkupnine so stvari, ki se, žal, ne omejujejo samo na kitajsko politiko in gospodarsko življenje. Tako sta splošno razširjeni, da ju imajo nekateri ljudje za upravičeni in da ima vsaka velika organizacija poseben oddelček zanj. Neprijetni postanejo šele tedaj, ako peljeta do katkega škandala v javnosti, a v takšnih primerih se pokaže zakon vselej kot takšna mreža, ki v svojih petljah zadržuje male grešnike, velike pa zmeraj prepušča. Ne, te stvari nikakor niso omejene samo na Kitajce. Navzlic temu se mu je ob tem prisojanju zdelo, kakor da bi mu ostudna gošenica lezla po koži.

Ah Mab Čang je bil vse preveč prebrisan, da

bi iz Gordonovega držanja in iz izraza na njegovem obrazu razbral nekaj o tem njegovem razpoloženju, toda oklep orientalske nepridrnosti na zunaj ničesar o tem ni pokazal.

»Ako bi hoteli, ko že poznate to lady, pri nji posredovati, sem prepričan, da bi družba vaš trud...«

»Nedvomno. O tem sem tudi jaz prepričan. Toda čemu potrebujete pri tem mene? Zakaj ne greste sami k nji?«

»Stvar je nekoliko kočljiva, kakor boste gotovo sami radi priznali, torej je posrednik, ki dobro pozna obe stranki, vsikdar zelo koristen.«

»In v čem naj bi, po vašem mnenju, bilo moje posredništvo? Ali naj pregovorim miss Hurst, naj vam proda svoje papirje in oslepri svoje delodajalce?«

»Izrekli ste sila grdo besede. In ravno vi, kot častnikar, bi morali poznati moč besede. Nobeno dejanje samo na sebi ni nemoralno, takšno ali drugačno postane šele z imenom, ki mu ga damo. Recite rajši lepšo besedo »ukanič«. V resnici je seveda eno in isto, kakor sleparija — toda kolikšna razlika! Sleparja družba ne trpi in ga izloča, medtem ko epada prekanjenec naravnost k njenim stebrom.«

»Ali želite, da to povem miss Hurst?«

»Moj dragi Gordon, ne verujem, da bi bilo to potrebno. Ona je detektivka in to ve prav tako dobro kakor mi. Toda mislim si, da bi postala vaša naloga mnogo lažja, ako bi obkeli vašo ponudbo v čim vjudnejši obliki. Mimo tega pa bo stvar tako zasukana, da ji nihče ne bo mogel ničesar očiti. Pooblaščenca British & Oriental so papirje ukradli — žal niso bili pravi — zakaj bi se torej ne moglo primeriti, da bi bili ukradeni tudi pravi?«

»Pa zakaj tega ne naredite? Saj bi to bilo mnogo preprostejše kot ponuditi ji odkup, ki ga morda še odkloni.«

»Mar mislite, da bi vas bil posvetil v to stvar, ako bi bilo mogoče najti drugačno rešitev?« je vprašal Al Mag Čang z nasmeškom, ki je bil poldoben lahnemu porogu. »Računati smo morali pri detektivki, da bo previdna. Papirji so torej nedvomno v hotelskem tresorju in do njih moremo samo z njenim privoljenjem.«

»Ali mislite, da bo miss Hurst sprejela vašo ponudbo?«

»To bo odvisno izključno od zneska, ki ji ga bomo ponudili. Vsak moški in vsaka ženska ima svojo ceno.«

»Morda pa se izkaže miss Hurst kot nepoplačljiva?«

Ah Mab Čang je skomizgnil z rameni.

»Bomo videli. Ali hočete sprejeti posredovanje?«

»Ah Mab Čang, obžalujem, da vas moram šele na to opozoriti, toda naši collegeji v Oxfordu in drugod vzgajajo svoje dijake, da postanejo gentlemen — ali se vsaj trudijo, da bi to dosegli.«

»Torej nečete?«

»Seveda ne, in moram vas prositi, da ne ponovite svoje ponudbe.«

Ah Mab Čang je vstal.

Kakor želite. Toda za miss Hurst bi bilo to boljše.«

Zvenelo je kakor skrita grožnja, in Gordon si je bil o tem docela na jasnem, da je bilo tudi tako mišljeno. Nekaj mu je tudi šepetalo, da ne gre podcenjevati groženj, ki prihajajo od Ah Mab Čanga.

»Toda o moji ponudbi ji boste vsaj kaj povedali?« je vprašal Kitajec.